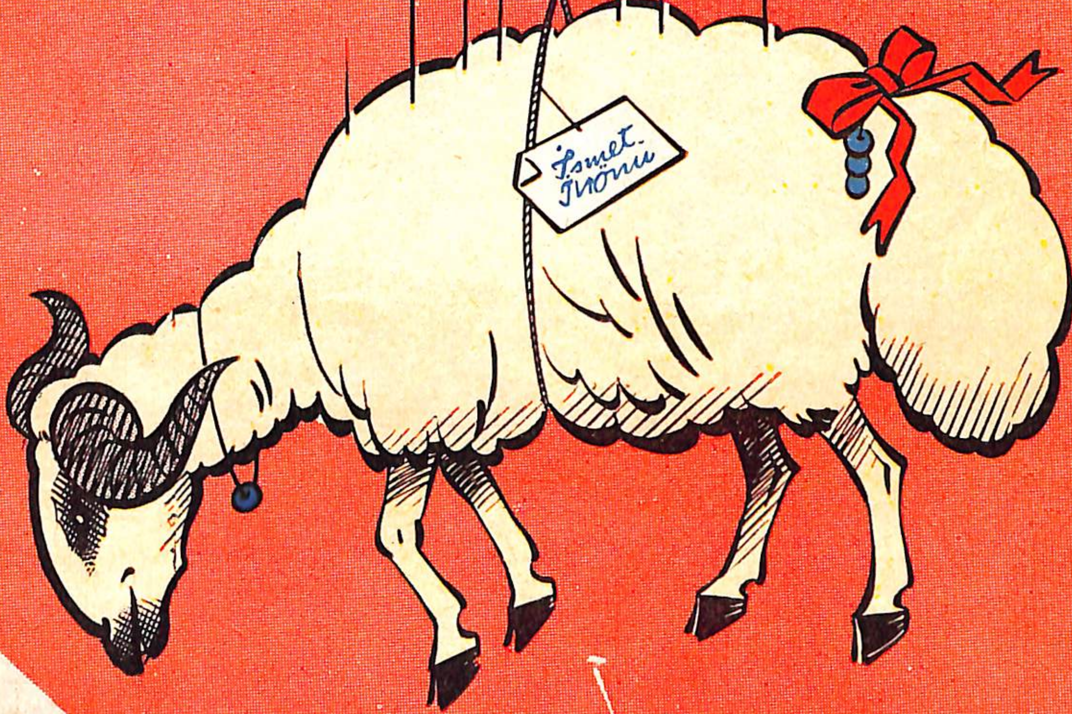
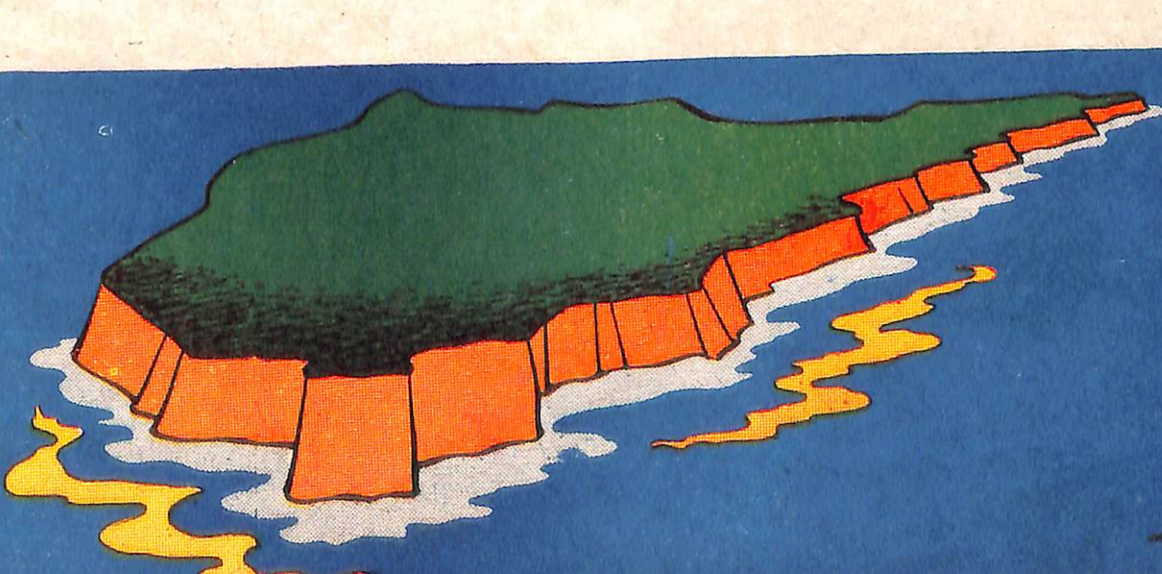
Akbaba

Anavatandan Kıbrıs'a ilk yardım:

Kurban!

büyük yaz çekilişinde

tekrar

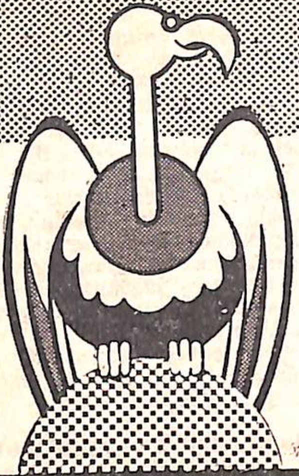
5

milyon

TÜRKiYE İŞ BANKASI

(Faal: 2212—70)

Akbaba

SİYASİ MİZAH GAZETESİ

BAŞYAZARI :
Yusuf Ziya Ortaç

SAHİBİ :
Ergin Ortaç

YAZI AİLESİ :

Aziz Nesin, Adnan Veli, Orhan Kemal, Rifat Ilgaz, Naci Sadullah, İlhan Selçuk, Selâmi Yurdatap, Nimet Arzık, Necdet Rüştü, Şemsi Belli, Salâhattin Kutlu, Burhan Esen, Kenan Akıncı, Reşit Aşçıoğlu, Vedat Saygel.

ÇEVİRGEN AİLESİ : Vâ - Nû, Semiramis Aydınlık, Ergin Ortaç, Gülden Ortaç, Kudret Sinan.

KARİKATÜR AİLESİ : Necmi Rıza, Turhan Selçuk, Nehar Tüblek, Cafer Zorlu, Mehmet Polat, Semih Balcıoğlu, Mim Uykusuz, Zeki Beyner, Burhan Solukçu, Şadi Dinççağ, Mıstık,

⊙

Yazı işlerini fiilen idare eden :
Kadri Yurdatap

Dizildiği ve basıldığı yer :
Akbaba Matbaası

Kapak baskısı :
Şaka Matbaası

Abone bedeli : Yıllığı 50, Altı aylığı 25 lira. Yabancı memleketlere yıllığı 100, altı aylığı 50 lira. Uçakla gönderilmesi istenen abonelerden uçak masrafı ayrıca alınır.

Fiatı : 100 kuruştur.

İDARE YERİ :
Divanyolu Klodfarer caddesi, No. 8 - 10 Daire : 3.
Telefon : 22 18 11

İLAN FİATI :
Kapak içi, santimi 20 lira, iç sayfalar 30 liradır.

23 Nisan 1964
Cilt : 6 — Sayı : 17
YIL : 42

⊙

Bu gazete Basın ahlâk yasasına uymayı taahhüt etmiştir.

DURSUN!

ATATÜRK'le Venizelos, kanlı bir savaşın daha yaraları kabuklanmadan, iki memleket arasındaki bölünmez kader birliğine inanmıştılar. Türkiye ve Yunanistan'ın sınırları, bir dostluk, bir ittifak çizgisinden üstündü onlar için...

Bu yakınlık, geçici bir politika gösterisi değil, bir tarih, bir coğrafya zorlamasıydı. Bu zorlamaya, eşsiz Atatürk'le büyük devlet adamı Venizelos'un insan tarafları da katılınca, yeni bir dünya, örnek bir dünya beliriyordu ufukta...

Eğer sağ olsaydılar, insanlık, daha mutlu bir dünya üstünde olacaktı bugün. İkinci Dünya Savaşı'nın sulhu, yine böyle, zorbalara baş eğdiren hür silâhların sulhu olurdu ama, sonucu böyle olmazdı sanırım: Rusya'yı Doğu Almanya'da, Macaristan'da, hele Bulgaristan'da asla görmezdik!

Geçenlerde, ansızın ölümiyle Yunanistan'a iç dengesini kaybettiren Venizelos'un oğlu, baba politikasına inanmış bir devlet adamıydı. Kendisiyle şahsen tanıştığım Başbakan General Papagos da, sözüne güvenilir, sokağa pabuç bırakmıyan sağlam bir dostumuzdu bizim.

Karşılıklı inanç, karşılıklı çaba ile dostlukların en sağlamı olan kültür dostluğu, sanat dostluğu çalışmaları başlamıştı o günlerde:

İki memleketin tarih bilginlerinden bir komisyon kurulacak, bütün düşmanlıkların tortusundan süzülmüş, tertemiz bir Türk - Yunan tarihi yazılacaktı. Yeni kuşaklar, bu yeni tarihi okuyarak yetişecektiler.

Bütün edebiyat kitapları, okuma kitapları dostluğun imbiğinden sızdırılacak, eski acılar, yeni yetişenlere tattırılmayacaktı. Yarının insanları, güzel sanatların gönülleri birleştiren büyüsü içinde yetişecektiler.

Lozan Antlaşması'nda «Garbî Trakya müslümanları» diye adlandırılan Türk'ler, sarıklı hocaların elinde, eski medrese havası içinde, arap harflerini heceliyerek yalpalıyorlardı. Papagos, sahici bir dostluk jestiyle Yunan gazetelerine bir demeç vererek antlaşmadaki «Müslümanlar» sözünün «Türk'ler» anlamına geldiğini açıklamıştı. Bir kelimenin değişmesiyle bir eğitim ve öğretim sistemi değişmişti: Yeni harflerle aramızda bir kültür bağı örülmüş ve çağdaş bilgilerin yolu açılmıştı Trakya Türk'lerine...

Yine o günlerde, bir Türk lisesi kurulmuş, anavatandan öğretmenler gönderilmesinde anlaşmaya varılmıştı.

Bunlar, güzel yarınlara, mutlu yarınlara atılmış büyük adımlar, ileri adımlardı elbet.

Yıl, 1954...

Kıbrıs çıbanı, işte bu güzel, bu mutlu günlerde kızarıp baş vermeye başlamıştır.

Bir gün, büyükelçimizi Başbakanlığa dâvet eden Papagos, son derece dost bir yürekle:

— Artık, demişti, Kıbrıs işini askıda bırakamıyacağım. Muhaliflerim, bana karşı en yıkıcı silâh olarak bunu kullanmaya hazırlanıyorlar... Sokağı, gençliği kolayca arkasından sürükleyecek bir konudur bu... Çok rica ederim, hükûmetinize bildiriniz, mesele alevlenmeden, oturup kendi aramızda dostça halledelim.

Cemal Hüsnü Taray, bu son derece elverişli havadan faydalanmak için hemen Ankara'ya uzun şifresini yazıyor. Gelen cevap, Başbakan ve Devlet Bakanının, Amerika yolculuğundan dönerken Atina'ya uğrıyacaklarını bildirmektedir.

Ama kısa bir süre sonra Yunan başkentine inen devlet adamlarımız, elçimize:

— Bu meseleyi şimdi konuşmıyalım, diyorlar, dursun!

Nasıl daha uygun, daha elverişli bir yarın içindi bu «dursun» anlaşılamaz!

Konuşma, çaresiz, durmuştu. Ama olaylar, yine çaresiz durmamıştı!

Ondan sonrasını hep biliyoruz: Sanki bir dakika sonra sınırlarda silâhlar konuşmaya başlıyacakmış gibi, ateş püsküren nutuklar, politika edebiyatını aşan sözler, sokağa inen politika, politikaya çıkan sokak ve... Ve nihayet o yüz kızartıcı 6-7 Eylül rezaleti ve... Ve nihayet Yunan bayrağına selâm duran hükûmetin zilleti!

Bir «dursun»un yaptıklarıydı bunlar: Masa başında ağaracak yüzlerimiz, kaldırımlarda kızarmıştı!

Şimdi dost Venizelos yok.. Şimdi Papagos yok.. Şimdi akıllı devlet adamı Karamanlis yok.. Ve şimdi Atatürk mektebinde yetişmiş, milletlerarası konuşmaların başarılı potilikacısı Taray yok!.. Var olan, Papandreu'nun kafadarı kızıl papaz Makarios'la E.O.K.A. çete başısı Grivas!

Artık tarihlerden kinleri silmekle ödevli profesörler, kürsülerden, bugünün aydın kuşağına yeni kinlerin tohumlarını ekiyorlar.

Artık okuma kitaplarındaki eski iftiralara yeni iftiraların kanı ve çamuru sıvanıyor.

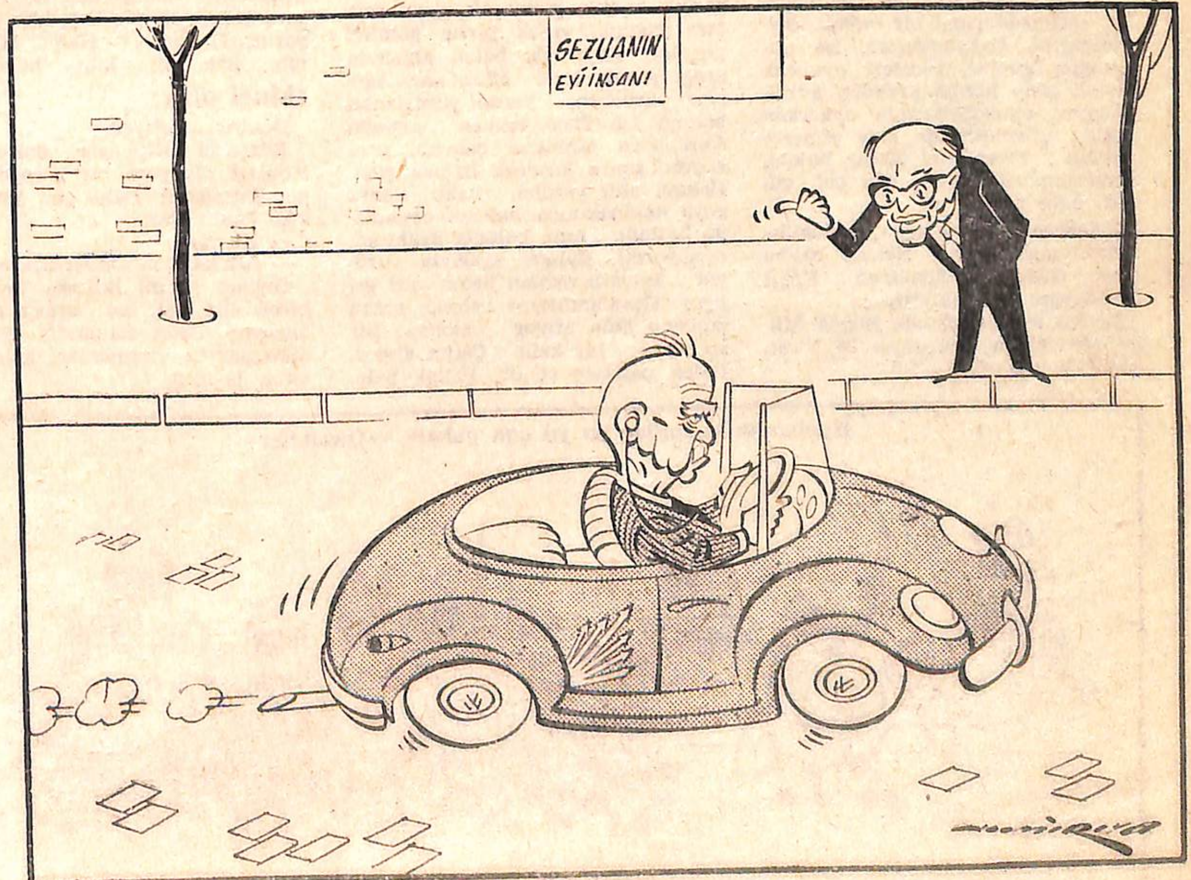
Artık sınırları beraber savunmaya hazırlanan silâhlar, birbirine ateş dolu düşman gözleriyle dikilmiş...

Elvedâ eşsiz Atatürk'ün, büyük devlet adamı Venizelos'un güzel rüyaları, mutlu rüyaları, elvedâ!..

Dinimiz: «Ölüleri hayr'ile anınız» der... Gel de an bakalım!

Ben, dişlerimi sıkıp susayım da, 1954 ün mirasını paylaşamıyan ahmak sürüleri ansın!

Yusuf Ziya ORTAÇ

Yazısız

Altı Bekçi ATLIKARINCADA

AZİZ NESİN

Alaturka Prelüd

Yellellii yeeeelelli... lellelliii yellelli yeleli yeleli... yelelelli. Yaaaaar... Yaaaaaaar... Yar lelli leleli... yelelelliiii yeleliii... Yaaaar yaaaar... yelleliii yeleliiii yellelliiiii... lel lel lel liiiii...

Geri kalmış ülkede prolog

Benim memleketimde ancak zenginler çocukluklarını yaşıyabilirler.

Benim memleketimde ancak zenginler, gençliklerini yaşıyabilirler.

Benim memleketimde ancak zenginler, yaşlılıklarını yaşıyabilirler.

Benim memleketimde... Yellelli yeleliii... Yellelli yaaaar yaaaaar...

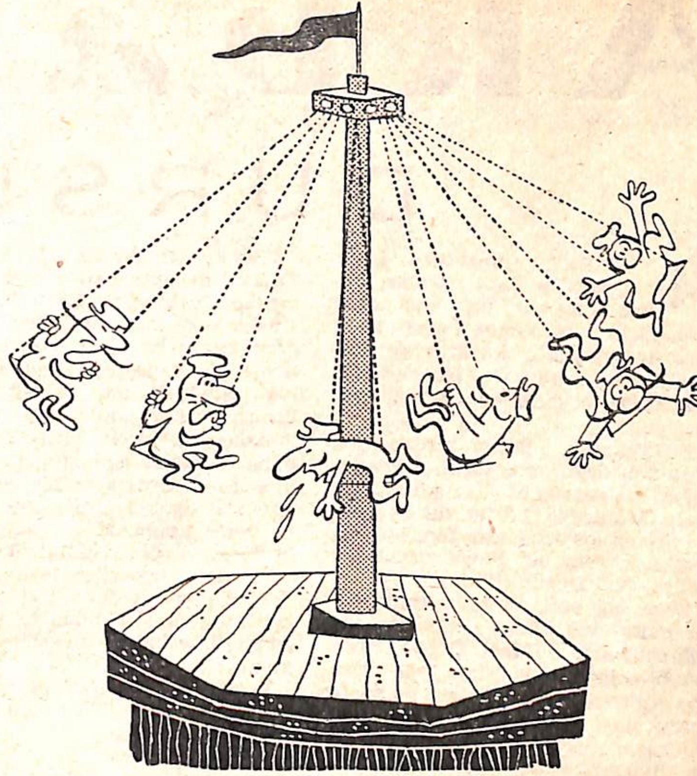
Monolog

Yaşayamadığım çocukluğumun özlemi hâlâ içimde kıpırdaşır. Çocukluğumu hiç yaşıyamadım. Hiçbir oyuncağım olmadı; ne oyuncak tirenlerim, otomobillerim, leğendeki suda işliyen oyuncak vapurlar... Bilya oynayamadım, bitek zıpzıpım olmadı. Hiç uçurtma uçurmadım. Hiç çenber çevirmedim. Hiç balonum olmadı.

Annemle bir zengin evine bayram ziyaretine gitmiştik. Zengin çocuğunun bidolu, bidolu, bidolu, biçok, biçok, biçok oyuncakları vardı. Raylar üstünde giden tirenine tirenine tirenine tireni tiren tir... dokunmak istedim. Elimi uzattım. Annem fısıldıyarak payladı:

— Şışşt, bozarsın!

Çektim elimi...

Koro

Çocukken içimden hep derdim ki:

Büyüyünce zengin olacağım, çok, çok zengin... Zengin olunca da oyuncaklar, oyuncaklar alacağım kendime, bidolu, bidolu... biçok, biçok... üüüüü, dünya kadar. Öyle çok oyuncaklarım olacak kiiii, oyuncaklarlaralarlar...

Kocaman adamların oyuncaklarla oynamasını ayıplarlar. Onun için ben oyuncaklarımı bir odaya dolduracağım. Çalışmadığım, işe gitmediğim günler, geceleri oyuncak odama girip kapıyı arkadan kilitliyeceğim; oyuncaklarımla oynarken kimse görmesin de alay etmesin benimle... Tirenlerim olacak bidolu, kuracağım: düüüütt!.. Çih çuf, çih çuff, çihh çuffff!..

Milelerim, cicozlarım, cinalilelerim, gagozlarım... Renkli balonlarım, düdüklü balonlarım... Kâğıt fenerlerim, fırıldaklarım...

Benim memleketimde Büyük Millet Meclisi'nin kuruluşu 23 Nisan çocuk bayramıdır.

Birinci olay

Çocuk Bayramı günü evde oturmaktan canım sıkıldı. Akşama doğru çıktım evden. İskele Caddesi üstüne bir evde oturan bir doktor arkadaşıma gittim. O da sıkılmış evde oturmaktan. Geniş camlı pencereden sokağı seyrediyorduk. Aşağıdan arabalar geçiyordu. Birden arabalar arasında bir mavi balon çıktı ortaya; balon zıplıya zıplıya karşı yaya kaldırımına doğru gidiyordu. Yaya kaldırımı tenhaydı. Uzakta bir kundura boyacısı geliyordu: 35-40 yaşlarında bir adam, sarkık bıyıklı, yalınayak, uzun saçları dağınık, yırtık pırtık gömlek giymiş... Boyacıyla balon arasında aşağı yukarı kırk adım var. Ağır ağır yürürken, yerde yuvarlanan balonu görünce, hemen sırtında asılı boya sandığını çıkardı, yere koydu, sonra koşarak balona gitti. Balonu aldı yerden, baktı. Sonra yaya kaldırımında balonla oynamaya başladı. Ama balonla ayaktopu oynuyordu. Balona ayağıyla vuruyor... Duvara çarpan balon geri geliyor. Havalandırıyor balonu, sonra zıplayıp kafa atıyor balona... Bir şut daha... bir kafa... Çalım atıyor. Balon patlayıp söndü. Patlak balonu aldı, boya sandığının yanına gitti. Sandığı omuzladı. Balonun patlak parçalarını ağzında şişirmeye çalışarak yavaş yavaş geçip gitti önümüzden...

Doktor gülüyordu, ama nasıl, boğulacak gibi gülüyor... Gözlerinden yaşlar geliyor gülmekten.

— Neye gülüyorsun? diye soruyorum.

Cevap veremiyor gülmekten... Boğulacak, bayılacak diye korktum.

Koskocaman, bıyıklı adamın balonla oynamasına ben de gülmüştüm ama, onun kadar değil... Onun gülmesine bakıp ben de kendimi tutamadım; ikimiz karşılıklı gülüşüyoruz: Hahhah... Hah... Hih hah hih... hah hah... hihi... hoho!..

İkinci olay

Doktor anlatıyor:

Bursa'da hastanede doktordum. Nöbetçi olduğum bir geceydi. Çok geç yatmıştım. Daha gün yeni ışırken kaldırdılar.

— Ne var?

— Altı hasta getirdiler doktor bey...

Giyinip gittim koğuşa. Bekçi elbiseli altı kişi, hiç arasız öğürüp duruyor. Uzun zamandır öğürüyor olmalılar ki, dermanları kalmamış, altısı da bitik...

— Neyiniz var? diyorum.

Öğürmekten cevap veremiyorlar. İlkin zehirlenmiş olmaları aklıma geldi. Kalaysız bakır kapta yemek yedilerse zehirlenmişlerdir. Ama zehirlenmeye de pek benzemiyor, zehirlenme belirtisi yok... Bir öğürmedir gidiyor, ama içlerinden bir şey çıkmıyor, kusmuyorlar...

Teskin edici iğne vurdum, altısı da kendinden geçti, uyuyakaldı.

Bekçilere ne olduğunu kimse bilmiyordu. Bir cankurtaran arabasıyla sabaha karşı polisler hastaneye getirip bırakmışlar.

Deliksiz onbeş saat uykudan sonra içlerinden biri uyandı, öbürleri daha geç uyandılar.

Bekçilerden biri anlatıyor:

Lunapark var ya... Hani Vali konağının tam karşısında... Ben işte o Lunaparkın olduğu yerlerin bekçiyisim... Üç yıl oldu bekçiliğe gireli.

Yaz geceleri Lunapark geceyarılarından sonraya kadar çalışır, sonra içerde kendi adamları vardır, yani çalışanlar, onlar kendi mallarını beklerler. Yani yazın benim işim daha kolaydır. Ama kışın öyle değil... Kışın zor. Çünkü kışın işlemez Lunapark. İçerde de bir sürü salıncak var, oyuncak var, atlıkarınca var, kayık salıncağı var, dönmedolap var, pavyon var, her bir şey var... Bunlar hep bize teslim, öyle ya... Çoluk çocuk takımı, serseri takımı, ipsiz sapsız takımı, bıraksak dolar Lunaparka, salıncaklara binerler, atlıkarıncaya binerler, her bir şeyi bozarlar, Bozmalarını da bırak, küçük çocuklar doluyor içeri, biri düşer Allah korusun, bir kaza olur, ondan sonra hesep ver, al başına belâyı... Yani kışın benim işim daha zor... Üstelik bölgem, vali konağının tam karşısı... Karakol da Lunapark'ın hemen yanında. O yüzden öteki bekçi arkadaşlar gibi kaytaramam da...

Yazın işim kolay olduktan başka keyifli ve de eğlencelidir. Çünkü beyim, lâmbalar ışılışıl yanar, dönmedolaplar döner, herkes salıncaklara biner, oynar güler... Kadını kızı var, çocuğu büyüğü var, iyidir yazın... Bizim memlekette böyle eğlence ney yok... Benim en çok o atlıkarınca hoşuma gider... Nasıl da döner fırfır... Pek keyifli canım. İçimden, şuna bir binsem derim... Hey Allah binsem ya, nasıl binsem?.. Biz buranın bekçisiyiz... Üstümüzde resmî devlet elbisesi... Hem de ayıp canım bu yaştan sonra... Gelir dinelenirim atlıkarıncanın dibine, bakar dururum... Şuna bir binsem? Yalnız başıma kalsam bineceğim de... Ama öteki bekçiler de dolar Lunaparka geceleri... «Yahu», derim, «sizin burda işiniz ne? Gitseniz ya kendi mahallenize...» Giderler, aradan yarım saat geçmez, döner gelirler Lunaparka... Bu bizim Aptullah var ya, hastaneye benimle gelenlerden, taa yukarı mahallenin bekçisidir, bir gece dedi ki «Yahu» dedi «şu fırfır dönen cenabete bir de biz binsek...» dedi.

Ben onların hepsinin dönmedolap için Lunaparka geldiklerini zaten biliyorum. Yoksa kış gecesi fırın külhanında uyuklamak varken, Lunaparkta ne işleri var?

Bu Lunapark benden sorulur. Aptullah'a «Ulan bıyıklarından utan, sen çocuk musun da atlıkarıncaya bineceksin?..» dedim. Hemen ordan Arif, o da bizimle hastanaye yatanlardan, «Canım binsek ne olur ki...» dedi. Ötekiler de «Bir binelim canım...» diye tutturdular. Allahın bildiğini kuldan ne saklamalı, ben onlardan çok istiyorum atlıkarıncaya binmeyi ama, hem utanıyorum, hem de buranın bekçisi olarak, bana «Olmaz» demek düşer...

İkinci bekçi anlatıyor:

Doktor Bey, biz sonunda Lunapark bekçisi Arif'i kandırdık. «Hadi binelim... Yalnız polisler görür-

Kurbanlık koyunlar bu yıl çok pahalı. — Gazeteler —

İstanbulun fethi!

se yandık» dedi. Ben de «Bineriz, bindikten sonra fırt fırt düdük öttürürüz ki, polisler nöbette olduğumuz bilsin» dedim. Arif razı geldi ama, bekçiler atlıkarıncaya binmiş, diye duyulur korkusundan «Arkadaşlar, bir kerelik binelim, ama bir daha yok...» dedi. Ben hem binmek istiyorum, hem de korkuyorum. Çünkü dönmeye başladı mı, gayet yüksek havalanıyor. Biz atlıkarıncaya bindik. Binmesine bindik ya, yürütemiyoruz. Yahu bu meret nasıl gidecek?.. Yusuf var bir arkadaş, o daha uyanmadı, «Elle iteliyelim» dedi. Arif, esas Lunapark bekçisi olduğundan, o yazın atlıkarınca işlerken görmüş, onun için «Bu elektrikle işler, bir düğmesi olacak ya, nerde, bulamam gece karanlığında... Ben yarın gündüz gözüyle düğme yerini bulurum. Yarın gece bineriz» dedi.

Bir başka bekçi anlatıyor

O gece de Emniyet Müdürünün teftişe çıkacağını ben biliyorum. Ama Müdür Bey sabaha karşı teftişe çıkacak... Bazı bekçiler simitçi fırınında uyuyorlar diye şikâyetler olmuş da, Müdür bey bekçileri kollıyacak... Biz, atlıkarıncaya binip, ondan sonra yerlerimize gideceğiz... Müdür beyin gelmesine daha çok var; teftişe yetişiriz. Arif «Ben bunun düğmesini öğrendim. Düğmeye basıp, dönmeye başlar başlamaz koşup atlıyacağım» dedi. İlkin biz bindik. Arif düğmeye basmasıyla dönmeye başladık. Arif de koştu, demir kutulardan birine atlıyacak ama, dönerken ayarlıyamadı, benim bindiğim kutuya tutundu. Elinden yakalayıp çekmesem, demire çarpıp yuvarlanacak... Çektim aldım içeri bunu... Başladık dönmeye... Bir de keyifli ki hiç sorma... Döndükçe dönüyor ve de hızlanıyor ve de hızlandıkça biz havaya yükseliyoruz...

Atlıkarıncayı bildin mi: Ortada bir demir direk, direğe uzun zincirle bağlı demirden tekneler. Dönmeye başladı mı, zincirler havalanıyor ve tekneler yükseliyor... Biz teknelerde yükseldik, yükseldikçe hızlı dönüyor, hızlı döndükçe yükseliyor...

Bizim arkadaşlar gülmeye başladı kıkırkıkır... Yahu valinin evi karşıda, karakol yanıbaşımızda, duyulacak... Velâkin öyle bir iş ki, gülmemek mümkün değil, hep gülüyoruz... Gülüyoruz, fırfır dönüyoruz ve hızlana hızlana yükseliyoruz. Bir zaman böylecene havada döndük...

Başka bir bekçi anlatıyor

Derken bey... Öyle hızlandık ki biz, tekneden fırlayıp uçacağız nerdeyse... Ben korkudan gülmeyi unutup, tekneye sıkıca yapıştım, başka çare yok. Ve birden aklım başıma gelip «Ulan Arif, şunun hızını kes, uçacağız oğlum havaya...» dedim. Arif «Nasıl hızı kesilir, ne bileyim ben?» demez mi? Tuu, hay Allah belânı versin... Ulan altı bekçi havada altı şahin olmuş uçuyoruz. «Ulan Arif, öyleyse durdur şunu da inelim...» diye bağırdım. Arif «Yahu, bu nasıl durdurulur!» diye bağırmaz mı? Ocağın batsın Arif, ulan havada kaldık, ne olacak şimdi? Arkadaşlar «Durdur...» diye bağırıyor. Arif «Ben işletmesini öğrendim, durdurmasını öğrenmedim» diyor. Bey, bizim halimize bak, havada kaldık ve de uçar bir vaziyette... «Ulan Arif, bunun düğmesi aşağıda kaldı oğlum, bunu durdurmanın mümkünü yok...» Benim başım dönmeye ve de gözlerim kararmaya başladı. Benim arkamdan uçan demir kutuda Aptullah var. Aptullah «Arkadaşlar, bunun makinesi elektrikle işler» dedi. Ulan elbet elektrikle işler, bunun canımızı kurtarmaya faydası ne? Demek herif dönerek uçmaktan aklını şaşırmış... «N'olacak elektrikle işlerse?» dedim. «Yani» dedi, «bir tek kurtuluşumuz var, hepimiz dua edelim ki şehrin umumi elektriği kesilsin, bu cenabet de dursun. Yoksa biz kıyamete dek havada dünüp duracağız...» Demeye kalmadı, önümden bir şey aşağı düşüyor... Aman nedir? Öndeki kusuyormuş... Benim de dönmekten midem bulanıyor, içim kabarıyor. Artık tutamadım kendimi, içimde ne varsa dışarı verdim. Kus ha kus, kus ha kus.. Biz havada ötüp duruyoruz... Kim bağırdı farkedemedim, arkadaşlardan biri «Hakkınızı helâl edin!» dedi. Ben de kelime-i şehadet getirmeye başladım. Lâf değil beyim, belki beş minare boyu havada jet hızıyla dönmedeyiz... Allah düşmanının ayağını yerden kesmesin ve de hiçbir kulun altından yel esmesin; hiçbir belâya benzemiyor.

Birisi hem kusuyor hem de «Hay bu makineyi icat edenin...» diye silme sıvama sövüyor. Kimdir bilemedim, birisi de «Benzinle işletseydi ya, benzini biter, dururdu, biz de inerdik» diyor... Bütün içim dışıma çıktı kusmaktan. Çıkaracak bir şey kalmadığından içimde, barsağım, ciğerim sökülecek...

Arif «Hep birden imdat diye bağıralım...» dedi. Bak şu akılsıza... Ulan, karşıda valinin konağı, yanımızda karakol... İmdat diye bağrılır mı? Sus mus dedikse de, Arif «İmdaaat...» diye bir nağra atmasıyla, sesi de kesildi, galiba bayılıp çöktü teknenin içine... Onun arkasından Yusuf da düdük öttürmeye başladı, o da yuvarlandı teknenin içine... Karakoldan da polisler dışarı fırladı... Ve Lunaparka doldularsa da, biz havada olduğumuzdan ve havaya bakmak akıllarına gelmediğinden, onlar da düdük öttürerek dönüp dolaşıp gittiler... Ne kadar zaman uçtuk, ne kadar zaman öğürdük, bilemiyorum, ben kendimi kaybetmişim, bir de gözlümü açtım ki hastanedeyim. Hâlâ kendimi havadayım ve de uçmaktayım sanıyorum...

Doktor sözünü bağlıyor:

Sabaha karşı teftişe çıkan Emniyet Müdürü mahallelerde hiçbir bekçiyi bulamayınca küplere biner. Bulunmayan bekçilerin bağlı olduğu karakola giderken, gün ışımaktadır; bir de bakar ki, karakolun yanında havada bir acaip sesler... Karga sesi değil, ağaçkakan sesi değil... Bunlar ne kuşu, diye meraklanır. Bir de görsün ki, Lunaparkın atlıkarıncası dönüp duruyor, kendinden geçmiş altı bekçi de durmadan öğürüyor. Kiminin başı sarkmış, kiminin kolu, bacağı...

Epilog

Eve geldim. Bizim evdekilerin yüzünde acılı bir üzüntü...

— Ne oldu, biliyor musun?

— Ne var?

— Karşıdaki elektrik tellerine bir uçurtma takılmış... Bir çocuk ağaca tırmanıp, uçurtmayı almak için, ağaçtan elektrik direğine geçerken... «Susun!..» dedim.

Pencereden baktım. Kuyruğu elektrik tellerine dolanmış uçurtma, hâlâ rüzgârda pırpır edip duruyordu.

Koro

Çocukken içimden hep derdim ki: Uçurtmalarım olacak büyüyünce.

Bidolu, bidolu... biçok, biçok... uçurtmalarlarlaralar... Üüüü, dünayalar kadarlarlarlar...

Final

Benim memleketimde ancak zenginler yaşıyabilirler... Yellelli yelelelli, yelelelelliiii... Yeeeeleleli...

Aziz NESİN

— Bayramınız kutlu olsun çocuklar!

BİR PORTRE

Göbek önde, kıç arkada,
Gelir salına salına.
Karnı doysa, gözü doymaz,
Kanmaz şu dünya malına!

* * *

Denizde: motoru, yatı,
Karada: otosu, atı,
Evindeki saltanatı:
Benzer peri masalına!

* * *

Dudak izleri etekte,
Eli: estekte, köstekte,
Gözü: kovanda, petekte
Koşar arının balına!

Aşar aşılmaz tepeyi,
Yer A.P.'yi, yer H.P.'yi
Sarmışlar uyuz köpeği
Lâhur'un ipek şalına!

Bir yenilmez kuvveti var:
Alnı kaya, yüzü duvar,
Her çatlağı tükürük sıvar,
Güler namus aptalına!

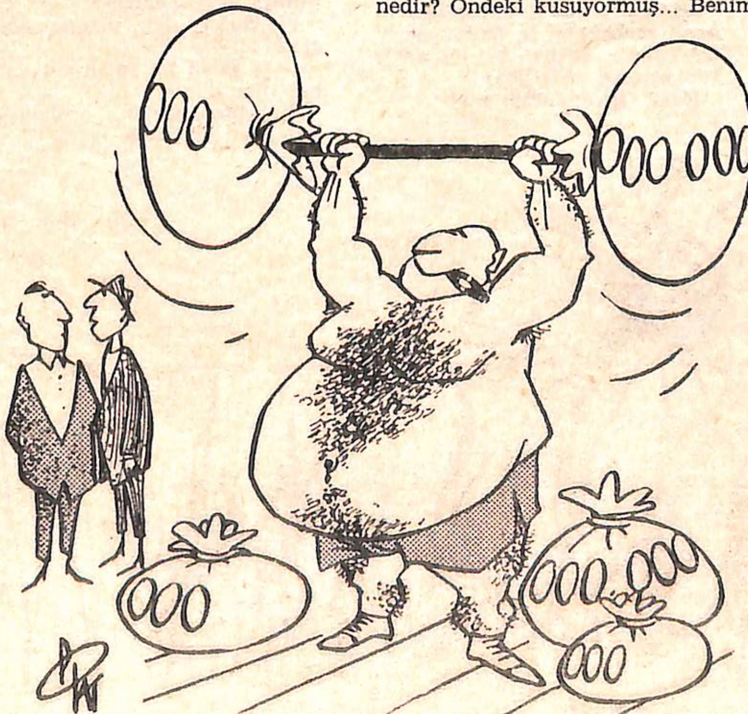
* * *

Gezer binbir kıyafette,
Frak giyer ziyafette,
Seçim günü, o afette:
Tapar yobaz deccalına!

* * *

Gelen paşam, giden ağam!
Ha şu olmuş, ha bu.. Ne gam?
Herifteki vicdan lâğam!
At genelev kanalına!

ÇİMDİK

— Herife bak, her yıl daha fazla kaldırıyor!

7 gün

PAZARTESİ :

Kahve tiryakileri sıkıntılı günler geçirdiler gene... O esmer güzeli, piyasadan birdenbire toz oldu. Hangi dükkâna gitseniz, kahve yerine bir kelime satılıyordu:

— Yok!

Neden böyle oldu? Niçin böyle oldu? Gümrük ve Tekel Bakanı gazetelere:

«— Fiyatların indirileceğini duyan bazı kimseler, yurda kaçak kahve girişini durdurmuşlardır. Sıkıntı bu sebeple meydana gelmiştir...» diye açıklama yaptı.

Demek oluyor ki bizim kahve piyasasını kaçakçılar idare ediyorlar. Onlar ithalâtı durdurdular mı, vay tiryakilerin başına gelene...

Gümrük ve Tekel Bakanının itirafı acı, ama doğrudur. Zaten doğru olup da acı olmayan neyimiz var? Güney hududumuz bir açık bölge... Güney hududumuz öyle de, ötekiler başka türlü mü? Akşehirdeki Nasrettin Hoca türbesini büyütün, büyütün, olsun size memleket!

Bakınız, toprak reformundan yararlanmak istiyen bazı açıkgöz Suriyelilere Reyhanlı nüfus kâtibi elli liraya nüfus kâğıdı satarmış... T.C. nüfus kâğıdını cebine koyan Suriyeli, hükûmetin karşısına dikilip:

— Bana da toprak ver... diyecek.

Güzel ticaret! Bir yandan kaçak kahve ithal edip, bir yandan kaçak nüfus kâğıdı satarak yürür mü bu işler?..

Yürür... Ama nereye kadar yürür?

Yok, yok... Bugün haftabaşı, daha ilk günden keyfimizi bozmayalım böyle sorularla

SALI :

Kira kanunu çıktı, çıkacak, çıkıyor, çıkmak üzere... diye komisyonlardan gazete sütunlarına damlalar sızıyor. Bu damlaların rahmeti, kiracı milletinin yüzüsuyu hürmetine iyi gelse bari... Bekliyoruz.

Bekliyoruz... Ama ne bekleyiş? Zaten neyi beklemiyoruz ki? Memurlar personel kanununu bekliyor, köylüler toprak reformunu bekliyor, Maliye yeni vergiler bekliyor, işçiler Almanyaya gitmek için sıra bekliyor, doktorlar Amerikaya gitmek için sıra bekliyor, hastalar hastahane kapısında yatak bekliyor, vatandaş dairelerde evrakı çıksın diye bekliyor, dâvacı mahkemelerde karar çıksın diye bekliyor...

Memleket olmuş bir bekleme salonu.

Ve bu bekleyiş sırasında gazetelere şöyle bir haber düştü yeni Kira Kanunu tasarısından:

— Kira bedeli maliyetin onda birini geçmiyecek.

Bir dargelirli vatandaş habere baktı, baktı:

— Aman, dedi, benim maaşın yarısını geçmesin de, neyi geçerse geçsin.

ÇARŞAMBA :

Aaaah... güzel, dilber, cazip, sevimli İsveçli yıldız Anita Ekberg'e bir hayranı iki deve hediye etmiş.

Şimdi biliyoruz sevgili okuyucular dilinizin ucuna gelen kelimeyi... Sizin gibi bizim terbiyemiz de o kelimeyi söylemeğe izin vermez, ama daktilo makinesinin terbiyesi olmadığına göre o yazabilir:

— Çüüş!..

Hediye edecek başka şey mi kalmadı? Bizim bildiğimiz usullere göre güzel bir kadına çiçek hediye edilir, gerdanlık hediye edilir, yüzük hediye edilir, küpe hediye edilir... Eğer pek kabadayı ve ensesi kalın ise hediye verecek kimse, otomobil hediye edebilir.

Bu işi yapsa yapsa parasının ve aklının hesabını bilemiyen bir çöl şeyhi yapmıştır. Zaten Arapların atasözleri içinde bu konuda geniş ilhamlara yol açacak bir tane var:

— Kadın deve gibidir, erkek onunla hayat çölünü geçer... demiş bedevi.

Deveye:

— Boynun neden iğri... diye sordukları zaman:

— Nerem doğru ki? diye cevap vermiş.

Anlaşılan hediye sahibi kişi, devenin iğrilikleriyle Anitanın yuvarlaklıklarını birbirine karıştırmış. Allah âfiyet versin.

PERŞEMBE :

Bir İsveç gemisiyle İstanbula gelen Amerikalı milyoner John Muller:

— Hayat altmışında başlar... demiş.

Bizim bildiğimiz ve şimdiye kadar geçer akçe olan lâf «Hayat kırkında başlar»dı. Demek ki her şeye olduğu gibi ona da hatırı sayılır bir zam yapıldı. Şöyle yirmi yıllık bir zam... Hayat artık altmışında başlıyacak.

Başlıyacak, ama başlarsa... Ya başlamazsa?

Son yapılan istatistiklere göre Türkiyede 100 çocuktan 46 sı 15 yaşından önce ölüyormuş. Demek ki onlar zaten başlamadan bitiriyorlar.

Ya geriye kalanlar? Onların durumu daha mı parlak? Bizim ülkemizde ortalama elli beş yaşına kadar yaşar insanlar... Altmışa varmadan çoğumuz vazgeçiyoruz şu kavanoz dipli dünyadan...

Peki... Eğer hayat altmışında başlarsa yaşamıyor muyuz hiç?

Yaşamaz olur muyuz, yaşıyoruz tabii, yaşıyoruz...

Ama buna yaşamak denirse...

CUMA :

Basınımızda «Nanecilik» moda oldu. Hangi gazeteyi açsanız, bir «Naneler» sütunu var. Bu naneler köşesinde gazeteler kendilerine göre «Nane» saydıkları cümleleri topluyorlar. Okuyucu da göz atıp eğleniyor.

Son zamanlarda nane yiyenler ve nane okuyanlar çoğalmış demek... Nane ruhu, nane şekeri, nane suyuna da böylece itibar arttığından nane mollaların da günü gün... Bu arada politikacılarımızın da nane sanayiine hizmette kusur etmedikleri, hattâ canla başla çalıştıkları görülüyor. Cumhuriyet gazetesinin parlâmento muhabiri Fikret Otyam, bir gün üşenmemiş oturmuş Meclis kürsüsünden savrulan bazı naneleri kaydetmiş. Birkaç tanesi:

— Nisbî temsil icabının gerektirdiği... (Reşit Ülker'den)

— Obstrüksiyon engellerini aşa aşa... (Şefik İnan'dan)

— Bu kanun kabul edilirse bütün partiler oranları nisbetinde... (Yahya Dermancı'dan)

Ve biz de devam edelim:

— Durumun vaziyeti böyle göründüğüne nazaran, gelecek istikbalimiz de politika siyasetimizin daha da yükselip irtifa kaydederek bütün vatandaşların sevgi muhabbetiyle karşılıyacakları düzey seviyesine ulaşacağı şüphesizdir. (Alkışlar)

Nasıl, becerebildik mi?

CUMARTESİ :

İngilterenin ticaret işleriyle ilgili Devlet Bakanı, Türk şeftalilerini övmüş, ve Beş yıllık Plânımızın ilk yıl uygulamasının pek güzel olduğunu söylemiş.

Şeftalilerimiz için Büyük Britanyanın bereketli bir pazar olabileceğini açıklıyan sayın Lorda teşekkür borcumuzdur. Ancak Beş yıllık Plânımızın ilk yılında neler olup bittiğini pek iyi bildiğimiz için o konuyu pek karıştırmıyoruz.

Türk şeftalileri yanında Türk portakallarının, mandalinlerinin, elmalarının, muzlarının ve daha nice meyvalarının ve sebzelerinin de pek yetişkin ve güzellerine İngiliz pazarları açılırsa o zaman keyfimize diyecek olmaz.

Öyle armutlarımız vardır ki derhal ihraç etmek isterdik, keçiboynuzlarımız o kadar boldur ki çiğneye çiğneye usandık, balkabaklarımız çoğaldıkça çoğalmıştır, hıyarlarımız dünyayı şaşkın bırakacak kadar hıyarlaşmışlardır.

Bütün bunlara açıksa İngiltere pazarları, sevkiyata derhal başlıyalım. Kredili ihracat bile yaparız Alimallah... Hattâ isterlerse hiç ödemesinler...

PAZAR :

Yangın mevsimine giriyoruz... Girdik bile. Gazetelerde başlıklar yüreğimizi dağlıyan harflerle sıralanıyor: Istranca ormanları yanıyor!

İnsanlarımızı odun olmaktan kurtaramadıkça dağlarımızda ağaç kalmıyacak, bu belli... Patlıcan kızartmasına özenip ev yakanlar gibi tarla açmaya özenip orman yakanlar da yorganı pireye kurban edenlerdir.

Ne yapmalı? Yanacak orman kalmayıncaya kadar devam edecek mi bu? Türkiyenin yüzde onu orman, İsveçin ise yüzde ellisi. Onlar yüzde elliyi nasıl koruyorlar, biz yüzde onu nasıl kül ediyoruz?

Timurla Yıldırımın meşhur Ankara muharebesinde Timur'un fillerini o civardaki ormanlara sakladığı anlatılır. Gerçekten o muharebede büyük işler görmüş filler, gür ormanlıklara gizlenip Osmanlıların gözünden kaçırılmış imiş...

Şimdi o dağlar baştanbaşa çıplak. Değil fil saklıyacak, eşek bağlıyacak bir ağaç zor bulunur. Nereye gitti o tabiat?

Bir masal oldu, tekerlemedeki gibi:

— O yalan bu yalan fili yuttu bir yılan...

Fili yutan orman, ormanı yutan yılan... Nerede o yılan?

— Eyvah günahlarım ağır bastı!

futbol DERSİ

Zeyyat Selimoğlu

GEÇEN gün canım sıkılmış, gazete sütunları arasında dolaşıyordum. Bakın ben yürüyüşe çıktığım zaman çokluk gazete sütunları arasında dolaşırım. Dolaşırken de sütun başlıklarını seyrederim. Ötedenberi arkeolojiye merakım vardır da ondan.. Özellikle iyoniyen ve dorik sütun başlığı kullanan gazeteler çok hoşuma gider. Neyse gelelim hikâyemize..

Bir akşam gazetesinin sütunlarından birine yaslanmış akşam vakti güneşin batışına hayran oluyordum ki, Hilmi çıkageldi. Bu Hilmi de benim gibi gazete sütunları arasında dolaşan tiplerdendir. Çoktandır rastlamamıştım kendisine ilk sayfalarda..

— Vay Hilmiciğim, dedim, hoş geldin. Nasılsın?

— İyiyim, dedi.

— Nerelerdesin ayol, dedim, hiç bu taraflarda görünmüyorsun..

— Ben arka sayfadaydım, dedi, oradan geliyorum.

— Ne var ne yok arka sayfada? Neler olup bitiyor?

— Vallaa hep öyle işte, dedi,

her Allahın günü futbol, gol yemekten anamız ağlıyor.

— Bir ye de bin şükret, dedim, yiyecek bir şey bulduğuna.. Onu bulamayanlar da var. Sahi be, bu gol nasıl şeydir, nasıl yenir?

Hilmi, vay kara cahil gibilerden baktı yüzüme.

— Çok iyi yenir, dedi, hele penaltıdan yendi mi, Allah.. Fazla iştihalı isen çokluk penaltıdan yersin.

— Neymiş bu penaltı?

Nihayet baklayı ağzından çıkardı.

— Sen de amma cahilsin ha, dedi, ben de seni az buçuk Fransızcan var sanırdım.

— Fransızca mı bu penaltı? diye sordum.

Hilmi bilgiç bir tavırla gülüp başmakale sütununa yaslandı.

— Tabiî oğlum, dedi, Fransızca ile Türkçeden yapılmış bir kelime.

— Vay canına, dedim, sen de çok şey biliyorsun yahu, bilgin misin nesin?

Hilmi biraz daha kasıldı.

— Bak, dedi, pen ne demek pen, hani fransızca pen?

— Nerden bileyim, dedim, daha Türkçeyi bilip bilmediğimizin farkında değiliz?

— Ha bak, dedi Hilmi, pen fransızcada ekmek anlamına gelir.

— Eee..

— Pen - ekmek, tamam mı? Altı da altı, bizim hepimizin bildiği altı hani, bunu bilmek için fransızca bilmenin gereği yok, hani beşten sonraki altı. Bu da tamam mı?

— —Tamam.

— Bak şimdi ne oluyor? Pen-altı, yani ekmek-altı.. Bu da tamam mı?

— Tamam..

— Şimdi ters çevir bakayım.

— Neyi ters çevireyim?

Hilmi kızdı.

— Birader sen de kaz mısın nesin? Ekmek - altı'yı ters çevireceksin tabiî.

— Ha peki, altı ekmek..

— Hah işte, gördün mü ne oldu?

— Ne oldu?

— Yani penaltıdan yenen gol altı ekmeğe bedeldir, iyi doyurur demek istiyor.

— Vay canına, olur iş değil yahu, demek böyle ha..

— Öyle ya, sen uyu daha uyu.. Angut geldin angut gideceksin. Frikik ne demek biliyor musun?

— Nerden bileyim?

Acır gibi baktı yüzüme.

— Acelem var ama, bir çırpıda onu da anlatıvereyim.

— Bu da fransızcadan mı yapılmış?

Gözlerini açıp:

— Yooo, dedi, bu seferki ingilizceden. Fri ne demek fri?

— Bilmem..

— Bilmezsin tabiî.. Angut geldin angut gidiyorsun. Bak oğlum.. Fri hür demektir, yani özgür. Anladın mı?

— Anladım.

— Artık kikin ne olduğunu bilirsin herhalde?

— Yooo..

— Bilmezsin tabiî.. Angut geldin angut gidiyorsun. Kik, hani fıta dediğimiz yahu, yarış kayıkları var ya, hani incecik..

— Tamam tamam..

— Haaa, yani topa öyle bir asılacaksın ki su üstündeki özgür, başıboş bir kik gibi süzülerek gidecek, anladın mı?

— Anladım.

— Anla ya.. Anla artık, anla..

Yine görüşürüz deyip sütunlar arasından koşarak birinci sayfadan çıktı, gözden kayboldu.

Zeyyat SELİMOĞLU

* * *

KESE

Ziyarete gelen bir dostu, Yusuf Ziya Ortaç'a sordu:

— Rahatsılığınız neydi üstad?

— Safra kesesi...

Sonra hazin bir gülümseyişle başını salladı:

— Hayat bu... Gençlikte para kesesinden çekeriz, ihtiyarlıkta safra kesesinden!

Cami duvarlarına, Mısırçarşısı kemerlerine ilânlar yapıştırıyorlar..

— Ulan ne yapıyorsun?.. Burası minare...
— Affedersin hafız efendi, ben ilân kulesi sandım!

Bu hikâye siyasi değildir!

ARTİN Yaldızlayan merdivenleri çıkarken kulağına sesler geliyordu: Tatlı sesler, oynak sesler, fıkırdak sesler...

Yatak odasının kapısını açınca sendeledi... Sahne, eski dram sahnelerinden biriydi. Karyolada tanımadığı bir oğlan, sevgili karısı Peruz ile çırılçıplak yatıyordular! Artin Yaldızlayan, her koca gibi elini alnına vurdu:

— Alçaaak!..

— Artin'ciğim... Bana deorsun bu lâfı?

— Namussuz!..

— İrica ederim susun... Sorup ağnamadan büyük lâflar etme!

— Zo, bunun anlatacak nesi var?..

— Var elbet... Otur şöyle... Kendine gel biraz... Hepsini hikâye edeceğim!

Sonra, çıplak topuğu ile oğlanın kıçına hafif bir tekme atıp: Haydi, dedi, topla pılını pırtını defol, hent!..

Sonra kocasına döndü tatlı tatlı anlatmaya başladı:

— Tünel'den ötöbüse binmişimdir bu akşam.. Yer yok.. Kimsede nezâket de yok, kalkıp: Şu karıya yerimi vereyim desin... Dalgalana dalgalana gidiooruz... Galatasaray'a gelmiş isek, baktım, kaba etimde bir el dolaşoor.. Aldırmadım. Yabanın edepsizine uyacak değilim a...

⊙

Ben aldırmayıncas o işi azıttı, hafif belime dolamağa, diziyle popoma dokunmağa başladı... Kendi kendime: «Bakalım, daha ne kadar ileri gidecek» deordum... Taksim'de, otobus birdenbire zınk edinces, iki dudağını, iki ateş parçası gibi çıplak enseme yapıştırmaz mı?.. Yine tınmadım.. İçimden: «Dur bakalım, daha ne kadar ileri gidecek» deordum... Derken hayatım, mıncıklana mıncıklana Kurtuluş'a kadar geldik... Otobüstan indim, o da indi. Yürüdüm, o da yürüdü. Kapıda durdum, o da durdu. İçeri girdim, o da girdi.

Artin, gözlerini açarak hayretle sordu:

— Hep «bakalım, daha ne kadar ileri gidecek» deorsun, değil mi?..

— He şekerim... Nihayet, merdivenleri çıktım, o da çıktı. Yatak odasına girdim, o da girdi. Soyundum, o da soyundu. Yatağa uzandım, o da yanıma uzandı...

— Sonra?..

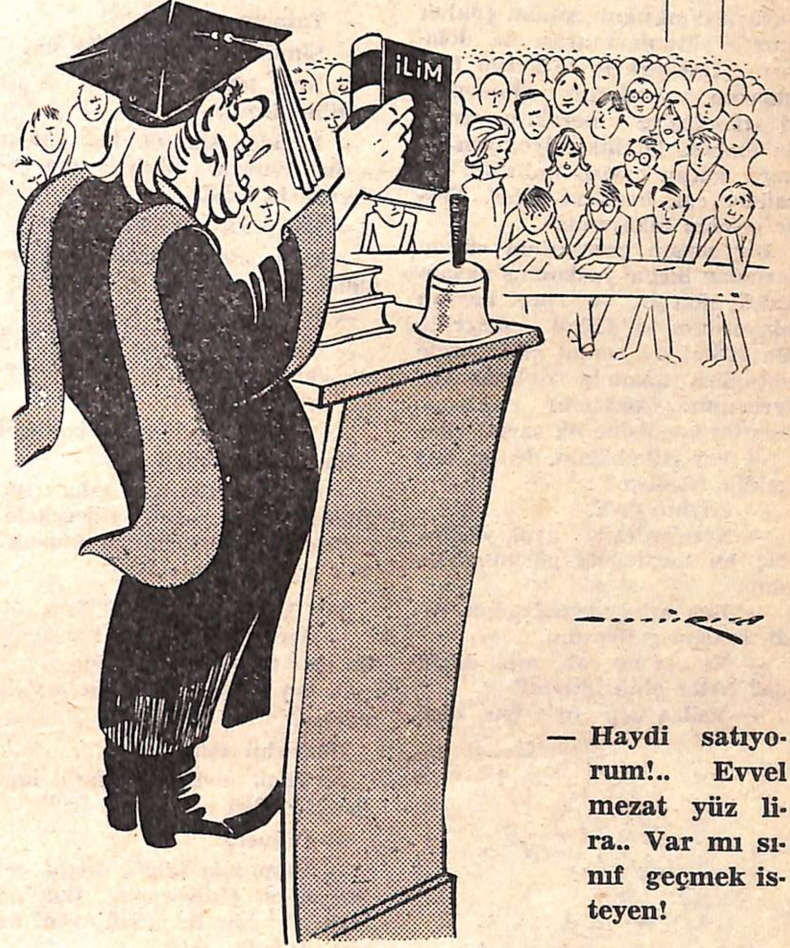
— Sonrası bu kadar, sen geldin.. Maksadı neydi, ne istiordu, ne yapacaktı, daha ne kadar ileri gidecekti, ağnamadım ki!..

Not:

Güzel bayan Peruz, her ne kadar Kıbrıs adasına benzese de... Otobüsteki saldırgan oğlan, her ne kadar Makarios'a benzese de... Şaşkın koca her ne kadar bizim şaşkın hariciyeye benzese de... Bu hikâye katiyyen siyasi değildir!

CİMDİK

Üniversiteli gençler, öğretim görevlilerinin bir kitabı 100 liraya sattırdıklarından şikâyet ettiler.

— Haydi satıyorum!.. Evvel mezat yüz lira.. Var mı sınıf geçmek isteyen!

23 Nisan: Bayram hediyesi!

Doğan Kardeş

Elimde bir dergi var. Kapağındaki çocuk başı okurlara gülüyor. Doyamıyorum ona bakmaya. Ben, yaşama mutluluğunun iki göz bebeğinde böylesine ışıdığını, birkaç dişte böylesine güldüğünü görmedim...

Bu çocuk, çocuklarımızın «Doğan Kardeş»idir.

Yirmibeş yıl önce, bir bahar akşamı, okul arkadaşlariyle türküler söyliyerek bir kır gezisinden dönen Doğan, devrilen bir dağ altında, ansızın toprağa karışıverdi.

Yahya Kemal'in Itri'yi anan iki mısraını düşünüyorum:

Belki hâlâ o besteler çalınır
Gemiler geçmiyen bir ummanda!

Bana öyle geliyor ki, biz de onun karıştığı toprağa kapansak, hâlâ o bahar akşamının tatlı kahkahalarını, hâlâ o çocuk türkülerini derinden derine duyarız!

Bu umulmaz acıyı, babası ve annesi, göz yaşlarını hiç kimseye göstermeden, kahramanca karşıladılar.

Yapacakları tek şey vardı: Ölen Doğan'ı yaşatmak!

İşte elimdeki dergi budur: Yirmi yaşına basan Doğan Kardeş...

Onun adını taşıyan «Doğan Kardeş Yayınları» bu yirmi yıl içinde, masalları, şiirleri, romanları, hikâyeleri, dünya bilgileriyle milli kültürümüze zengin bir çocuk edebiyatı kazandırdı.

Şimdi o edebiyat ile beslenmiş, büyümüş, yetişmiş Doğan Kardeş'ler; kimi ressam, kimi yazar, kimi öğretmen, hepsi memleket hizmetinde...

Kâzım ve Ayşe Taşkent, bir Doğan kaybettiler. Ama onbinlerce Doğan, bu sanat ve kültür yayınlarından feyzalarak her gün sayıları arta arta aydınlar kadrosunu dolduruyor.

Bu asil teselliyi «Doğan'ın annesinden» dinleyiniz:

«Vatan, hepinizden çeşitli pek çok görevler beklemektedir. Çok çalışın, vatan ve milletinizi çok sevin, tâ ki, onun aziz ruhu ve bizler başarılarınızdan huzur ve kıvanç duyalım.

Sağ olun sevgili Türk çocukları...»

Bu acısını yenen büyük aileye biz de gönülden dua edelim: Siz de sağ olun Doğan'ın babası, Doğan'ın annesi!

AKBABA

Ankara MEKTUPLARI
Nimet Arzık

C.H.P.'nin balosu!

Sofraların üstünde kabak çekirdeği vardı ve Amerikan fıstığı. Biletler 100 adet liraydı. Bu yüz adet liyara işteee... Kabak çekirdeği yiyebiliyordunuz! (Niye o moda çıktı, kabak enflâsyonu mu var ne?) Amerikan fıstığı, vaad kadar tatlı limonata, bi'de sandviç... Ne?.. Şikâyet mi eden oldu?.. Olmadı! Ne haddimize, söylüyoruz 100 liralık balo biletleriyle elde edilen «insan haklarını!»

Balo, değişmez Ankara Palastaydı. Bir o kadar da değişmez CHP. nin balosuydu. Ve sinesinde 1000 kişi kadar barındırıyordu, çoğu değişmezlerden!

Vaaay, değişiklik mi istiyorsun?.. Yooo, anlatıyoruz saf saf... Niye istiyeceğiz? Değişiklikte gene değişmezler hâkim olmuyor mu?.. Kırk kere tecrübe yapılmaz bir ömürde!

«Organizasyon eksikliği var» diye söyleniyordu halk pesten... İlâhi balo halkı, neden bu eksiklik sizi baloda burgular ki?...

Kabak çekirdeği de vardı işte... Piyangosu da. Orkestrası da, kendine göre... Mikrofon işlememişmiş!.. Napalım? Sizler de tek ümit, tek atraksiyon, tek ilgi kaynağı olarak Nesrin Sipahi'ye sarılmasaydınız o kadar. İyi söyledi amma, mikrofonsuz.. Eh, gerçek gücünü de gördü elâlem böylelikle. İyidir insanların gerçek gücünü görmek!..

Ufak tefek olaylarda görmek, büyüğü gelip çattığında: «Ay bu bu kadar mıymış» dememek için!.. Eğer aklıma bir tek ima geliyorsa...

Değişiklik gene var.. Zamana uymak gerek: Artık Bakan hanımları istif istif oturmuyorlar ayni masada, bir dişi kabine halinde! Hepsinin kendine göre eşi dostu var... Sonra kabineler geçici.. Hanımların değil beylerinin bile anlaşmağa kaynaşmağa varmalarına vakit kalmıyor. Ah şu vakit!

Kimleri gördük?... Kemal Satır'ı, karısıyla, kızıyla, ikisi de «dömilong» elbiseler içinde... Küçük bayan Satır'ın, önü pek hafiften işlemeli nar çiçeği bir kıyafeti vardı.

Dünyanın en mutlu kişisini de gördük, gri saçlarıyla, gri-siyah ipek kadifeli eşinin yamacında: Fuad Sirmen... Yarabbim nice mutluydu... İnsanın yüreğine ferahlıklar akıyordu onu görünce... Lûtuf dağıtırcasına selâm dağıtıyordu. Arada bir de «çocuklar» diyordu, «çocuklar...» Üvey kızı ve üvey damadıymış bu çocuklar!... Bunca sene nasıl bunca yalnız yaşamış, bunca evcillikle!

İnönüsüzdü... Balo!

Halk hâlâ pesten söyleniyordu: «Organizasyon eksikliği... Organizasyon» eksikliği diye... Başka yerde bulamadığını, dedim ya, nedense ille ve ille baloda arıyordu!

Amma gene epey devam etti bu «organizasyonsuz» balo... Sıcaklığını Kemal Satır'ın gidişiyle kaybetti biraz... Sofraların üzerinde kabak çekirdeği bile kalmamıştı!

Bir taksi çağırdı, genel sekreter, çoluğunu çocuğunu içine oturttu ve uzaklaştı Ankara Palastan.

Bir de zaman değişmedi diyen mızmızlar var... Bakın koccca Genel Sekreter, CHP. balosuna resmî veya yarı resmî arabayla gelmiyor, her mütevazî vatandaş gibi bir «beşliğe» taksi tutuyor... Bütün vatandaşlar bu manzarayı «inşirah»la seyretmişlerdir, ve düşünecekleri iyi şeyleri düşünmüşlerdir derinden derinden...

Fuad Sirmen'in gidişini görmedik. O da mı taksi tuttu bir «beşliğe» acaba?..

«Kruçef Kıbrıs'ı ziyaret edecek..» — Gazeteler —

Makarios — Afiyet olsun yoldaş, bu güvercin kebabını sizin için hazırladım!

Diktatör olsam!

Benim de böyle rüyacıklarım var bazan. Ezildikçe kudret rüyalarına dalarım herkes gibi... İlk işim... Masumane.. Sözlükten iki kelimeyi kaldırmak: «Yeni» kelimesini, bir de «yüksek» kelimesini...

Yeni fikir...
Yeni Türkiye...
Yeni dünya...
Yüksek divan...
Yüksek makam...
Yüksek mühendis...

Yoruldum bunca «yenilikten» ve bunca «yükseklik»ten.

Bir eleştirme...

Sık sık memleketimize gidip gelen, ve bizi seven bir Fransız arkadaşım var. Buraya uğradıkça başına ne gelse hep «arizi» sanır. (Ben de öyleydim bir zamanlar.) Başına çok arıza geldi de, bizi incelemeğe başladı. Sevgisi dayanabilecek bilecek mi ki?..

«Sizde başarıya ulaşmak için birkaç yol var...»

İyi dinleyin okurlarım...

Birinci yol: Çok parası olmak... Her şeyi parayla yaptırmak!

İkinci yol: Çok hilekâr olmak!

Üçüncü yol: Kendine durmadan acındırmak... «Vah Ahmed efendi.. Bu hallere düşecek adam mıydı?...» Bunu çevreye dedirten, her yardımı görür. Ama hiç şaşmıyacaksın. Hiç baş kaldırmıyacaksın, jimnastikte bile... Hep lûtuftan yaşar gözükeceksin!

Dördüncüsü?.. Yok!

Üzüldüm... Dördüncüsü, düpedüz kabiliyet, düpedüz dürüstlük, düpedüz, düpedüzlük diyecek sanmıştım da!..

Vardır o dördüncü yol. Amma o onu görmemiştir, görmemiştir, görmemiştir, dimi?..

Nimet ARZIK

Bir nazire!

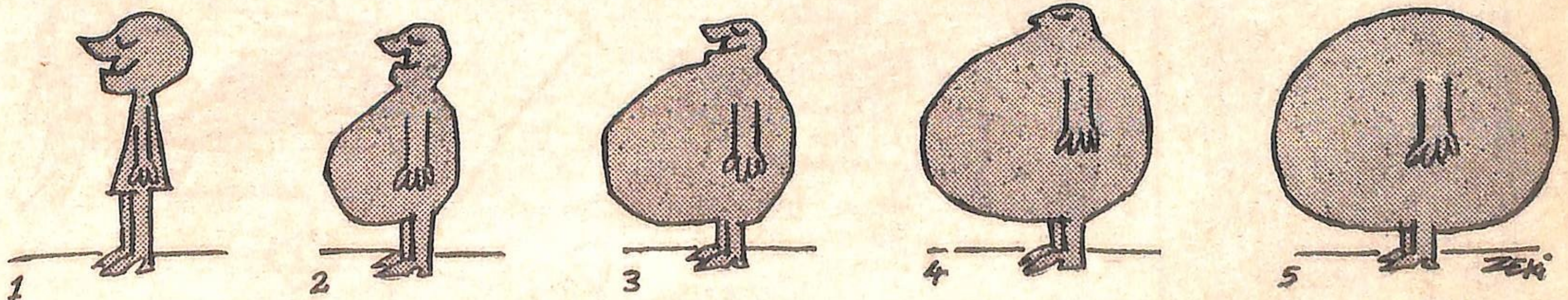
Mehmed Âkif'in:

«Ey bu topraklar için...» şiirine bir nazîre yazılmış ve elden ele kulaktan kulağa dolaşmaktadır Ankara'da:

«Ey bu dâvalar için Meclise gelmiş beyler!
«Sizi gördükçe üşer üstüme hep heyheyler!..»

Sonu da var, sonu da var amma... Sonunu yazmak bizim de sonumuz olabilir!

Hani şu «Mâââânevi şahsiyet... Mââââânevi şahsiyet» meselesi var ya.. İşte o!

«Sağlam kafa sağlam vücutta bulunur!..»

Kadın berberi:

Yazısız

Ben de...

Bahir Baharcı'yı yolda, hiç tanımadığı bir adam durduttu:

— Aldanmıyorsam, siz Bâhir Baharcısınız değil mi?..

— Evet, benim!.

— Geçen şeker bayramında Bursadaydınız öyle mi? Dalgın ve unutkan bir adam olan Bâhir:

— Dur dedi, muhtıra defterime bakayım.. Ve defterini çıkarıp baktıktan sonra tasdik etti:

— Tamam. Bursa'da idim..

— Çekirge'de, genç bir sarışın hanımla tanıştınız mı?

— Biraz müsaade, defterime bakayım... Evet, tanıştım...

— Bu hanımla flört ettiniz mi?

— Bir dakika lütfen, muhtırama bakayım... Evet..

— Bu hanımla aranızda geçen bu aşk macerasında pek fazla ileri gittiniz mi?

— Dur hele bir defterime bakayım da öyle... Evet gittik..

—İyi.. Bay Bâhir Baharcı bu genç sarışın hanım benim karım ve ben bu işi beğenmedim!

Bâhir Baharcı istifini bozmadı, beşinci defa olarak elini cebine attı:

— Bir dakika, defterime bakayım.

Ve muhtıra defterine bir göz attıktan sonra karşılık verdi:

— Ben de beğenmedim!..

Bir Fransız mankeni: «Türk hanımları çok şişman. Eğer, öğle y
kadınl

Yazısız

Kanun

Ova yeşil, deniz mavi, kar beyaz,
Halk derdini önce dinle sonra yaz!
Misk-ü amber sınıfına girdi gaz,

Hem aday ol, hem vekil ol hem de na
«İki horoz bir çöplükte barınmaz!»

* * *

Biri yerde, biri gökte, yok nisbet,
Biri çizme giyer, biri siyah mest!
Hancı serhoş, yolcu serhoş, Barba me

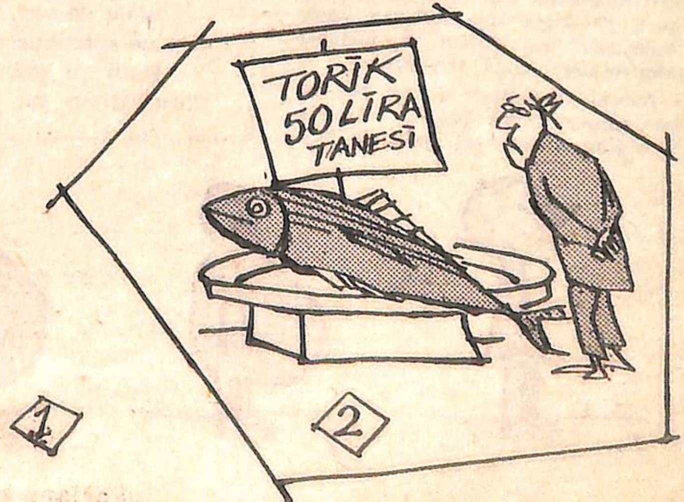
Bu ortamda nasıl duyar herkes haz?
«İki horoz bir çöplükte barınmaz!»

* * *

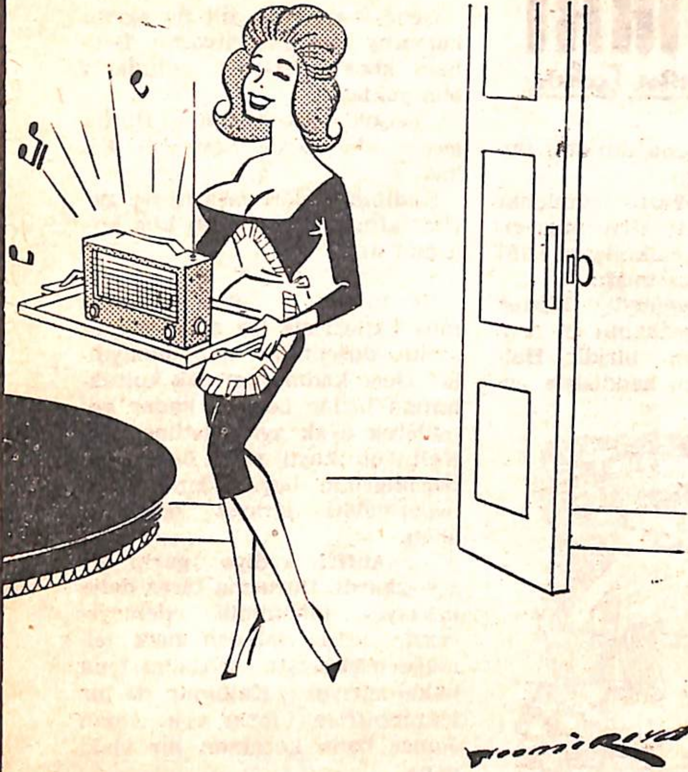
Mert insanın davranışı aşikâr,
Bilgi lâzım, insaf lâzım, sonra kâr,
Karısını kolay boşar her bekâr!

Biz evlendik, bize sıra gelir az,
«İki horoz bir çöplükte barınmaz!»

e yalnız hafif bir müzikle karın doyururlarsa dünyanın en güzel
ar» dedi.

— Buyrunuz hanımefendi, öğle yemeğinizi getirdim!

Kol saati!

Erkan kadınların hoşuna gidecek tipte bir gençti. O sabah yeni tanıştığı bir dulun evinden çıkarken samimî bir arkadaşıyla karşılaştı. Bir aralık arkadaşı kolundaki saate bakarak sordu:

— Bu şık saati nereden aldın?

Erkan şeytanî bir gülümseme ile:

— Azizim, dedi. Dün gece bir karı ile tanıştım, yılışık mı yılışık, durmadan bana: «Benden istediğini alabilirsin.. Her şeyim senin» diyordu, ben de şu gördüğün saati aldım!..

* * *

Toto!

Abdullah, Şeref'e anlatıyordu:

— Dün gece rüyamda seni ortak ettiğim toto'da 13 tutturduğumu ve binlerce lira aldığımı gördüm!

Şeref'in gözleri parladı:

— Ama bana bir şey verdiğin yok.. Hani benim payım?.

Abdullah, kızar gibi oldu:

— Aptal, ne çabuk unuttun!.. Parayı alır almaz hemen paylaşmadık mı?.

Kurban ateş pahası.. — Gazeteler —

tabiat!

Döküntüler, süprüntüler meydanda.
Hilekârlar ağ kurmuşlar her yanda.
Bu günahı taşıyamaz on manda

Bu pislikler kolay kolay arınmaz,
İki horoz bir çöplükte barınmaz!»

* * *

Hâlâ fesat tohumları eken var,
Hâlâ bizi geriliğe çeken var,
Delik sandal, bin yamalı yelken var!

Yıllar yılı ayni makam, ayni saz,
İki horoz bir çöplükte barınmaz!»

* * *

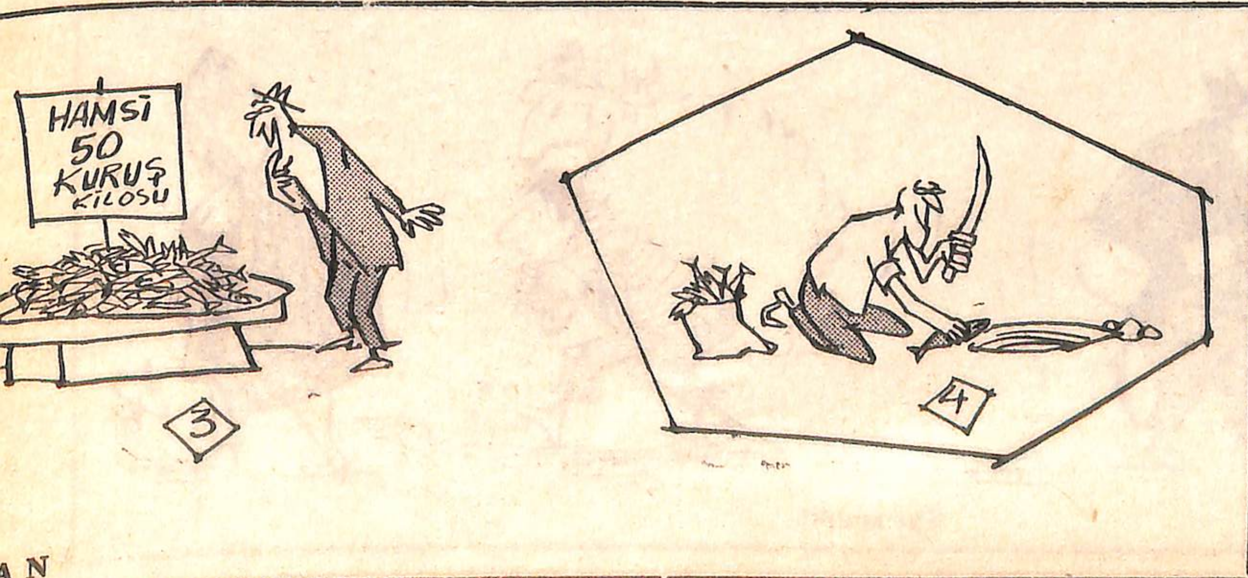
rıyoruz dört yapraklı bir yonca,
Hiyop göze kart karı da bir gonca!
Elimizden fırsat kuşu uçunca;

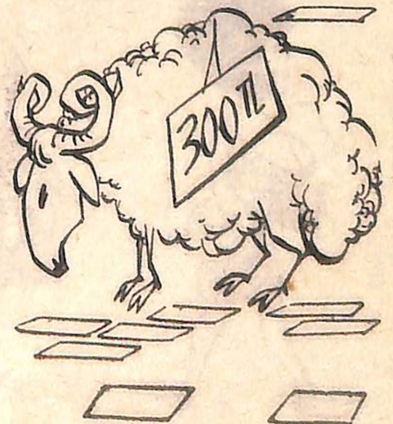
Kaz uçar da nasıl olur uçmaz lâz?»
İki horoz bir çöplükte barınmaz!»

Salâhattin KUTLU

— Tanıştırayım şekerim: bu bayramki kurbanımız!

«İki ateş arasında...»

BİR Bakirenin SIRRI

Pitigrilli'den Adnan Tahir

DAYANILIR, tahammül edilir gibi değildi doğrusu. Fasıla vermeden sürüp giden korkunç bir öksürüktü bu. İnsanın yalnız içini değil dışını da tırmalıyor, hazır bulunanların hepsini sinir illetine uğratıyordu.

Hâkimden dinleyicilere, dinleyicilerden kapıdaki nöbetçi polise kadar herkes şu anda âni bir şokla duvar gibi sağır olmağa razıydılar .

Bedbaht koca, kendinden daha bedbaht hikâyesini anlatıyordu:

— «Kilisedeki merasim biter bitmez karım öksürmeğe başladı. Önce seyrek fasılalarla gelip geçtiği için hafif, ama çok hafif bir soğuk algınlığı zannetmiştim. Önem vermeğe değmezdi tabii. Kendi kendime: «Eve gider gitmez ona sıcak bir şey içiririm olur biter» diyordum. Fakat eve geldikten sonra sıcak şeyi içtiği halde fayda etmedi. Ceketimi çıkarıp kravatımı gevşettim... Karım değil miydi ya?... Onu şöyle ağız tadı ile bir kucaklamak istiyordum. Yanına yaklaştım. Vay sen misin yaklaşan?... Bir öksürük bir kıyamet... O, bunun hem müzmin hem de asabî bir bronşit olduğunu söylüyordu. Gece sabaha kadar uyku uyuyamadım. Ama sakın aklınıza başka bir şey gelmesin sayın hâkim... Uykusuzluğuma sebep zifaf gecesinin başdöndürücü olayları değil, sadece karımın bitmez tükenmez öksürükleriydi. Ertesi gün, gecekine nisbetle durumu biraz düzelmiş gibiydi. Doktordan doktora mekik dokumağa başladık. Alınan bütün tedbirler, yapılan bütün tedaviler boşa gitti. İkinci gece de sabaha kadar gözlerimi kapayamadım.»

— «Benim bu işde ne suçum var efendim?...» diye genç kadın iki öksürük arasına sıkıştırdığı bitkin bir sesle mırıldandı.

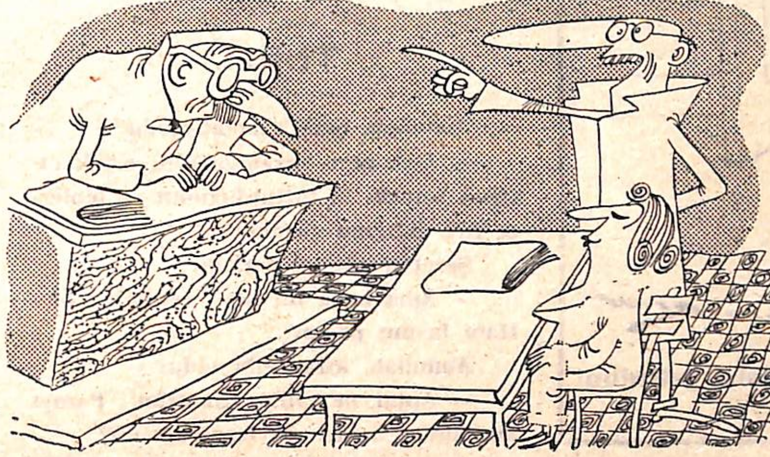
Bundan sonra da Misisipi kadar uzun Niyagara kadar da köpüklü bir tartışma başladı. Avukatlar konuşuyor, hâkim cevap veriyor, bilirkişi olarak çağırılan üç doktor da kâh birbirine girerek kâh birbirinden çıkarak fikirlerini açıklıyorlardı.

Daktilo kız, makinesiyle beraber onlara yetişebilmek için neredeyse ayaklarını da kullanmak zorunda kalacaktı.

Hâkim, bütün bilgi ve tecrübesine rağmen ilk defa asabî bir öksürüğe dayanan bir meselenin duruşmasını yaptığı için hayli şaşkındı.

— «Elinde olsa öksürmez tabii... Bu yüzden bütün suçu şu genç kadına yüklemek doğru olmasa gerek» diye mırıldandı.

Böyle söylerken bir eliyle çenesini, diğer eliyle de kürsünün alt kısmına tesadüf ettiği için

kimsenin göremeyeceği bir yerini kaşıyordu.

Koca, mahkemede olduğunu unutacak kadar kendinden geçtiği için önündeki masaya okkalı bir yumruk vurarak ayağa kalktı:

— «İyi söylüyorsunuz ama... Benim de uyumağa, kafamı dinlemeğe ihtiyacım var değil mi?... Hem şu menhus öksürük yüzünden bu kadının sadece nazarî bakımdan karım olduğunu da bilmenizi isterdim.

Hâkim, kürsünün altındaki elini yukarı kaldırıp çenesindekini de aşağı indirmişti. Önünde duran kocaman kitabı gelişigüzel karıştırdıktan sonra:

— «Hanımefendinin bir itirazı olmadığına göre boşanma kararı vermekte mahzur yok. Buna mukabil ortada yine ayni hanımefendiye doğrudan doğruya mesuliyet yükleyen bir tutum olmadığına göre kendisini mağdur duruma düşürmek de doğru değil. Kocanın vereceği muayyen bir nafaka veya toplu bir tazminatla mağduriyeti önlemek gerekecek.»

Kadının avukatı cümlenin ucunu yakalamak istiyormuş gigi hemen ayağa kalkmış ve elini hâkime doğru uzatmıştı:

— «Hâkim beyefendi... Mister Wyndham, Amerikanın en zengin adamlarından biridir. Halbuki müvekkilim, kendisiyle evlenmek için çalıştığı yeri terketmek zorunda kalmıştır. İşi hiç de fena değildi. Mükemmel para kazanıyordu. Halbuki şu vaziyette yeni bir iş bulacağı bile şüpheli. Yüksek adaletinden asla şüphe etmediğim isabetli kararınızı vermeden evvel bu noktayı da dikkate almanızı rica ederim efendim.»

Hâkim, parmaklarının alışık hareketleriyle önündeki kitabı tekrar karıştırmağa başlamıştı. Üç dört kere başını salladı... Dört beş kere de elindeki kalemle ensesini kaşıdı. Sonra kararı bildirdi:

Bu karara göre iki taraf da boşanma hakkını kazanmış bulunuyordu. Yalnız Mister Wyndham genç kadına nafaka değil, toptan bir tazminat verecekti. Rakam da Mister Wyndham'ın yıllık kazancı ile eşit orantılıydı. Milyoner somurttu... Genç kadın sırıttı. Avukatlar tarafsız kalmıştılar.

Hâkim tekrar yerine oturup elini kürsünün altına soktu. Adalet yerini bulmuştu.

* * *

Genç kadın mendili ile ağzını kapamış hâlâ öksürüyordu. Bedbaht koca çekingen adımlarla ona yaklaştı:

— «Çok müteessirim... Bütün gayem sizi mesut etmekti. Fakat...»

Kadının gözleri yaşarmıştı. Beriki lâfını bitiremeden kös kös uzaklaştı.

* * *

Yarım saat sonra avukatla müvekkilesi şık bir apartımanın zevkle döşenmiş salonundaydılar. Genç kadın yumuşak koltuklardan birine beline kadar gömülerek ayak ayak üstüne attı. Koltuğun koyu renk örtülerine bacaklarının beyazından şehvet ürpermeleri sirayet ediyordu âdeta.

— «Auffff...» diye garip bir ses çıkardı. Duruşma biraz daha uzasaydı tahammül edemeyecektim artık. Sahiden gıcık gelmeğe başlamıştı. Göğsüm fena halde ağrıyor... Kalbimin de bir lokomotiften farkı yok. Aman James bana kocaman bir viski ver.»

Bardakları kırarcasına birbirine vurarak viskilerini yudumlamağa başladılar. Avukat da bir yandan not defterini karıştırıyordu:

— «Beni dinleyin Mary... Bu işe paydos demenin zamanı geldi. Bununla üçüncü oluyor. Birincisi Salt Lake City'de... Netice şu kadar dolar tazminat. İkincisi Cleveland'da... Netice yine şu kadar dolar tazminat. Sonuncusu da burada... Netice yine okkalı bir tazminat. Bu gidişle bütün Birleşik Amerika eyaletlerini teker teker dolaşmak zorunda kalacağız. Şimdilik biraz istirahat etseniz bence daha iyi.»

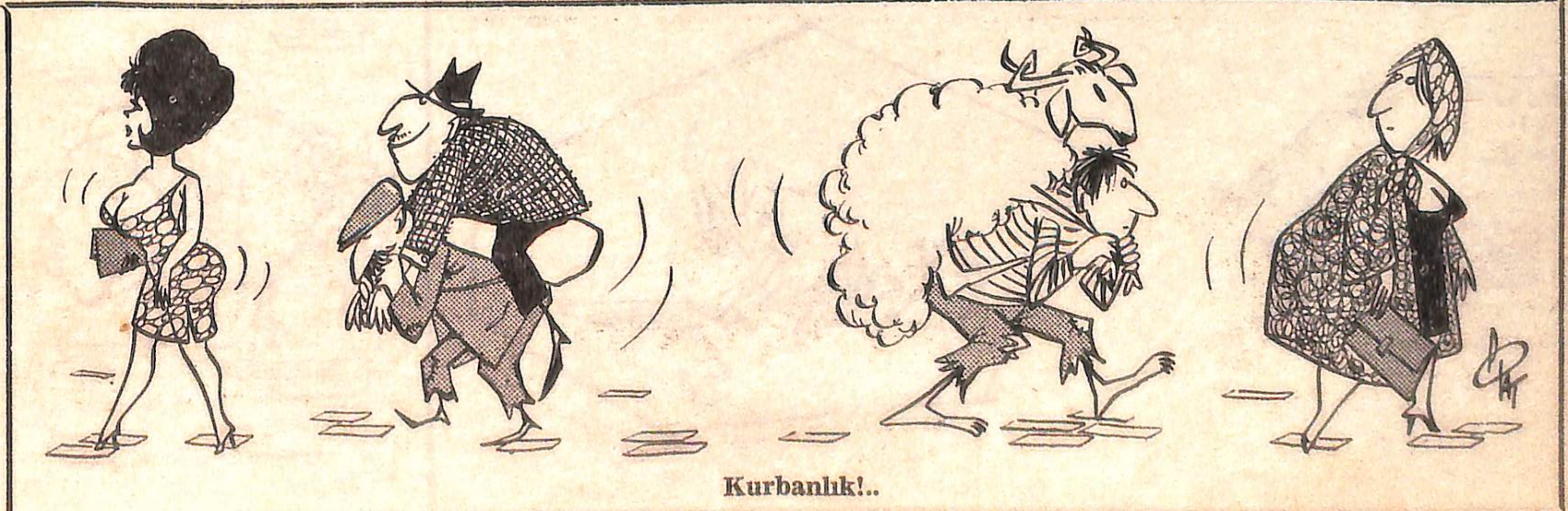
Genç kadın kurnaz ve kendine güvenen bir tebessümle gülüyordu:

— «Tamamiyle haklısınız James... Üç kere evlendim... Üçünden de tertemiz bir bâkire olarak çıktım. Siz şimdi bana sahici bir koca bulun da rahat edeyim artık.»

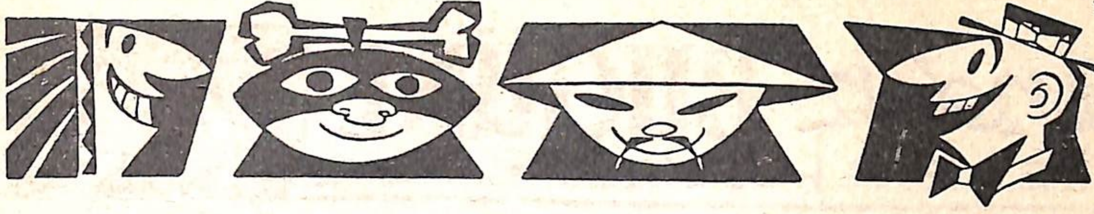
Avukat birer viski daha doldurmuştu:

— «Gel yavrum... âsabî bronşitle enayi kocaların şerefine içelim.»

Adnan Tahir

Kurbanlık!..

MiLLETLER GÜLÜYOR

EİFFEL KULESİ!

Sağlık Bakanı tımarhaneyi gezerken, bir aralık yanındaki başhekime sorar:

— Bu adamcağızın nesi var?...

— Kendini çok zengin bir tüccar zannediyor, efendim, ve beni de kendisine Eiffel kulesini satın almam için sıkıştırıyor.

— Kuleyi alıverin de zavallı sevinsin!

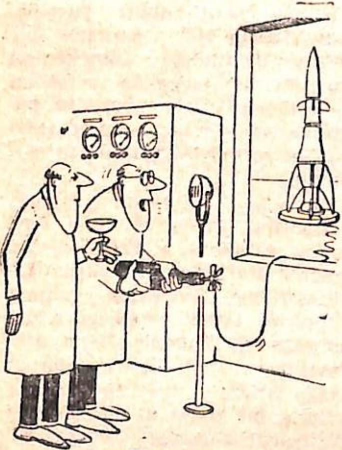
— Aman efendim!... Dünyanın parası!...

Yaş

Uşak gümüş tepsi içinde madama hususî bir mektup getirdi. Madam Grosbois mektubu açınca bir çığlık attı ve:

— En iyi, en samimî arkadaşım ölmüş! Ne fecî şey diye hüngür hüngür ağlamağa başladı. Ama bir müddet sonra sustu, burnunu sildi:

— Nihayet dedi, hakikî yaşını öğrenebileceğim!...

Yazısız

İskemleler

Çok şık, zarif bir kadın, antikacı dükkânından içeri hışımla girdi.

— Hiç memnun değilim, Mösyö Leon dedi. Sizden geçen gün aldığım XIV. Louis stili, 6 iskemleden dördü oturulmaz hale geldi.

— Madam, dalgınlıkla kimse üstüne oturmadıkça, böyle bir şey olmaz!!!...

* * *

Çanta

İki samimî arkadaş dedikodu yapıyorlardı:

— Duydun mu şeri, Clara, kocasını, hizmetçiyi öperken yakalamış, kocası da kendini affettirmek için ona bir kürk manto almış.

— Clara hizmetçiyi kovmuş mu?...

— Şimdilik hayır!... Krokodil bir çantaya ihtiyacı var.

— Bugün senden bir şeyler isteyeceğim...
— Biliyorum.. Mantomu çıkarırken yardım edişinden anladım!

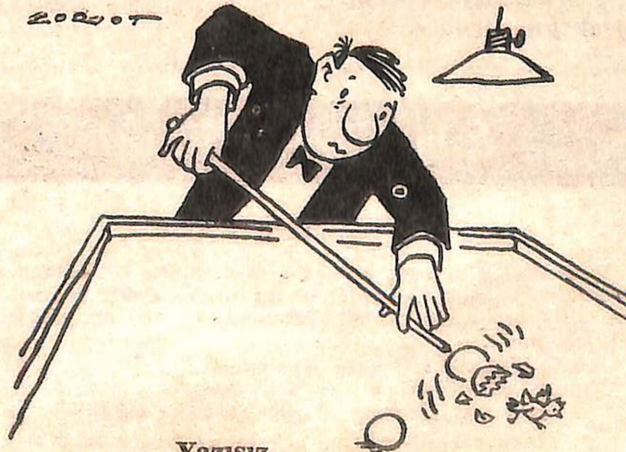
Ziyafet!

Madam Durand-Duval, masasında, Akademi Fransez üyelerinden birinin bulunmasından gayet memnun, durmadan misafirinden bahsediyor, o'nun şahsiyetini ve verdiği şahane eserleri övüyordu. Meşhur yazar da kendisi için söylenenleri alışkan bir tavırla dinliyordu.

Sıra rostoya gelince, ev sahibesi, söyleyecek şey bulamaz oldu:

Hem misafirin de bu kadar, methedildikten sonra birkaç söz söylemesi gerekirdi. Nitekim meşhur, şahsiyet ağzını açmağa hazırlanıyordu ki... Madam Durand Duval bütün misafirleri surturdu. Herkes pür dikkat kesilmiş, beklerken Akademi üyesinin ince sesi duyuldu:

— Aziz Madam, şu nefis rostodan bir parça daha rica etsem!...

Yazısız

MEŞHUR AKTÖR!

Paris'teki, Chotelet meydanındaki, lokantalardan birinde, genç bir aktör, arkadaşlarıyla beraber yemek yiyordu. Birkaç dakikadan beri aktörü dikkatle süzen garson kız, yanına yaklaştı:

— Özür dilerim Mösyö dedi, size bir yerde rastladım gibime geliyor!

Tanınmış olmaktan gayet memnun, aktör sırıtarak,

— Belki, dedi, sinemada görmüşsünüzdür?...

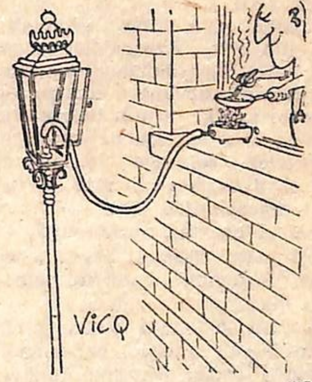
— Olabilir, dedi garson kız, düşünceli bir tavırla;

— Ekseri nerede oturursunuz?...

Mantar

Son dakikalarında, idam mahkûmu Alfred, kendine verilen içkiyi ve sigarayı reddetti.

— Bana bir tabak mantar getirin dedi. Bütün hayatım boyunca, zehirlenmekten korktuğum için yiyememiştim!...

Yazısız

Sekreter

Fabrikatör, hususî sekreter alacaktı. Namzet genç kızların arasından en beğendiği üç tanesini alıkoydu ve onlara şu suali sordu:

— Ben yokken, 100.000 frank borcu olan bir müşteriden 120.000 franklık bir çek alıyorsunuz, ne yaparsınız?...

Birinci sekreter namzedi:

— Fazla olan 20.000 frankı iade ederim,

İkincisi:

— Çeki, siz gelene kadar saklarım,

Üçüncüsü ise,

— Çeki paraya çevirir, fazlasını kasaya koyarım dedi.

— Mükemmel diye haykırdı fabrikatör, ben kararımı verdim!...

Ve bacakları en güzel olanını işe aldı:

Dünden BUGÜNE

DERLEYEN: Kudret Sinan

Tarihte Mizah

Ulusal Kahraman

On sekizinci yüzyıl sonlarında Sırbistan - Makedonya dolaylarında, kanına biraz Macar'lık bulaşmış, fakat aslında adi bir serseriden başka şey olmıyan, Rum kırması bir adam türemişti. Bu adamın çeşitli uydurma adlarından biri de Yorgi Frenç'ti. Çevresini, eşkıyalıkla kasıp kavuruyor, özellikle silâhsız Türk köylerini basmakta meharet gösteriyordu. Nihayet, herifin işi fazla azıttığını gören Belgrad Valisi, üstüne bir müfreze göndermeği bile küçüklük saymış olmalı ki, bu eşkıya bozuntusunu tepelemeğe Arslan Bey adlı bir Türk delikanlısını, tek başına, görevlendirdi.

Arslan Bey, Yorgi Frenç'i haftalarca aradı. Nihayet bir gün tam izini bulup bastıracağı sırada herif, canını dar kurtarıp, Macaristan içlerine kaçtı. Ancak Türk genci ,Yorgi'yi kovalarken, mızrağını birkaç defa onun kaba etlerine daldırıp orasını delik deşik etmiş; herif, aylarca oturamamış ve sırt üstü yatamamıştı. Neden sonra iyileşti. Bu kaçışı, uzun süre, kendisini bir kahraman gibi andırmağa yetti.

Aradan uzun yıllar geçmişti. Bir gün orta Avrupa'dan gelen bir heyet, İstanbul'da Türklerle bir ticaret anlaşması konuşması yapıyordu. İki tarafın delegeleri, konuşmalar süresinde, karşılıklı ziyafetler vermeğe başladılar. Bu ziyafetlerden birinde, Avrupalı delegelerden biri — Yorgi Frenç'in uzaktan akrabasaydı. — epeyi şarap içtikten sonra aşka geldi. Kadehini kaldırdı; içmeden önce, şöyle bağırdı:

«— Bu kadehimi bizim tarafların büyük ulusal kahramanı Yorgi Frenç'in şerefine kaldırıyorum. O Yorgi Frenç ki, bu yüzyılda dünyada onun üstüne bir kahraman ne gelmiş ne de gelecektir..»

Türk degelerinden Reisülküttap yardımcısı Ali Efendi de sofrada bulunanlar arasındaydı. Karşısındakinin, bu şerefe içmek olayının, hangi densiz maksatla yapıldığını sezmekte güçlük çekmemişti. İçki ile başı pek hoş değildi ama, kadehindeki suya biraz şarap akıtıp rengini kırmızılaştırdıktan sonra, elindekini havaya kaldırdı:

«— Ben de Arslan Bey şerefine içeyim bari!..» Diyerek dikti.

Batılı delege, Arslan Bey adını duymamıştı. Merakla:

«— Arslan Bey mi? Bu da sizin büyük ulusal kahramanlarınızdan biri midir?» Diye sordu. Ali Efendi sakin sakin:

«— Yok hayır; cevabını verdi. Arslan Bey, ulusal kahramanlarımızdan falan değildir. Biz, ulusal kahramanlığı o kadar her önümüze gelene vermeyiz. Arslan Bey, bizim mütevazı yeniçeri erlerimizden biridir ki, vaktiyle, o sizin adını ettiğiniz Yorgi Frenç'i kaba etlerinden atının eğerine çivilemişti..»

Doğru Değil mi?

«Yedi Yıl Savaşları» diye anılan savaşlarda, hemen bütün Avrupa ile boğuşmak zorunda kalan Büyük Frederik, bu boğuşmanın sonunda galip gelip ileride büyük Almanya'nın kuruluşunu hazırlamıştı. Kral, savaşların çok kritik bir devresinde bir ara cesaretini kaybeder gibi oldu. Kötümser bir gününde yakın dostlarından Kovintus'a:

«— Eğer bu savaşı kaybedersem, artık hükümetten de siyasetten de çekileceğim; küçük bir kasabaya yerleşip doktorluk yapacağım..»

Dedi. Bunun üzerine Kovintus:

«— Allah Allah!.. Diye karşılık verdi. Mutlaka adam öldürmeniz mi lâzım? Tutulacak başka meslek kalmadı mı?»

Kılıç ve kın

Fransız mareşallerinden Dö Saks, On Beşinci Lui'nin gözde ve kahraman bir kumandanıydı. Bu yüzden kendisine «Kralın Kılıcı» derlerdi. Ünlü Yazar Diderot, bir gün saray bahçesinde, kralın metresi Madam dö Pompador'la Mareşal Dö Saks'ın kol kola yürüdüklerini görünce, yanındakilere:

«— Bakınız, dedi. Kralın kılıcı ile kını birlikte gezmeğe çıkmışlar!..»

Eski Şiirde Mizah

Sakız!

On sekizinci yüzyılın derbeder şairlerinden Firâki'nin, derbederliği ölçüsünde, dili uzundu. Bu yüzden Sakız adasına sürgün edilmesine karar verildi. Bir Saray Çavuşu bir gün yanına gelip kabaca:

«— Kalk bakalım; Sakız'a gidiyorsun..»

Deyince, şair - İrticalen - şu beyti söyledi:

Sakızı almaz iken ağzıma ey kân-ı vefa,
Geldi sürgün çavuşu zor ile yutturdu bana..

Edebiyatta Mizah

Önce Davranan

Yakın çağlarda yaşamış, tatlı dili, hoşsohbetliliği ile ün kazanmış sayılı bir Muhsin Bey vardır ki, birçok fıkraları mizah edebiyatımızın malı olmuştur. Muhsin Bey'in özel hayatı da, fıkraları kadar tatlı anılarla doludur. Bu anılardan biri şudur:

Tepebaşı'nda, İngiliz Başkonsolosluğu'nun karşısındaki büyük bakkal dükkânının üstü o zaman, (Balyoz) denilen çalgılı gazinolardan biri imiş. Bir gün eğlenmek için buraya gelen Muhsin Bey, bir hesap meselesinden dolayı, garsonlarla kavga ya tutuşmuş, çabuk davranıp heriflere birkaç tokat patlatmış ama, sonunda berikilerin çokluğuna karşı koyamamış; beş altı azılı garson, zavallıyı adamakıllı dövmüşler; sonra arkasına da hürmetli bir tekme yerleştirip merdivenin başından taa sokağa kadar inen kapıya yuvarlamışlar.

Sokak kapısının tam önünde o sırada bir seyyar satıcı duruyormuş. Paldır küldür yuvarlanan Muhsin Bey, satıcının bir sehpa üzerindeki camekânına çarptığı gibi camekân da sehpa da içindekiler de devrilip paramparça olmuş; adamcağızın günlük sermayesi çamurlara serpilmiş.

Arkasını ovuştura ovuştura kalkmağa savaşan Muhsin Bey, seyyar satıcının, gözlerini devire devire, üzerine doğru yürüdüğünü görünce, öncekine rahmet okutacak ikinci tehlikeyi sezinlemekte gecikmemiş, daha atik davranıp, canını dişine takarak ayağa fırlamış, herifin suratına müthiş bir tokat attıktan sonra gürliyerek sormuş:

«— Ulan it oğlu it, sen hiç yol nizamı diye bir şey bilmez misin?»

«— ?!...»

«— Söylesene be herif, bilir misin, bilmez misin?»

«— Bilirim efendim..»

«— Ulan bilirsin de ben gelirken camekânını önümden niye çekmedin?»

«— ?!...»

«— Meselâ arkandan bir araba veya tramvay gelse de çan çalarak, düdük öttürerek sana yoldan çekilmeni bildirse sen ortalıktan çekilmez misin?»

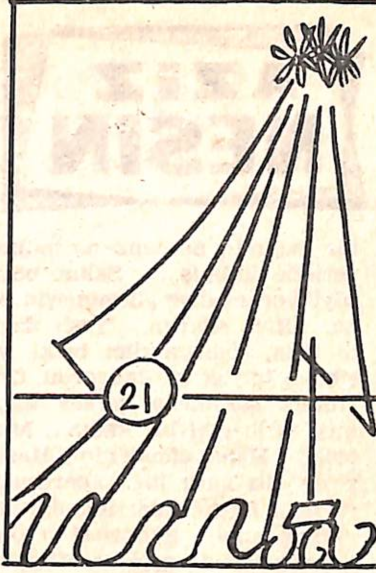
«— Çekilirim efendim...»

«— Bak şu kerataya!.. Ulan ben şu kadar basamak merdiveni arabadan tramvaydan daha az gürültü ile mi indim ki sen önümden çekilmedin?..»

Dayak atmağa, dâvacı olmağa hazırlanan seyyar satıcı, bu lâf kalabalığı karşısında şaşkına dönerek üstelik bir de özürler dilemeğe başlamış ama, Muhsin Bey, adamın şaşkınlıktan ayılmasına vakit bırakmadan hemen kasıla kasıla oradan uzaklaşmış!

SATILIK GELİN ESVABI

YAZAN- ADNAN TAHİR
ÇİZEN- TURHAN SELÇUK

SİZİ TEKRAR RAHATSIZ ETTİĞİM İÇİN ÖZÜR DİLERİM... BU TARAFLARDA BİR İŞİM VARDI DA ... GELMİŞKEN UĞRAYAYIM DEDİM.

İYİ ETTİNİZ İRFAN BEY... NİŞANLINIZIN ÖLÇÜLERİNİ GETİRDİNİZSE O İŞİ DE ARADAN ÇIKARABİLİRİZ.

ÖLÇÜLERİ MAALESEF GETİREMEDİM... ÇÜNKÜ NİŞANLIM BURADA DEĞİL. TELEFON ETTİM... EVDE YOKTU. BU GECE TEKRAR ARAYACAĞIM.

ACELESİ YOK EFENDİM... ÖĞRENDİĞİNİZ ZAMAN BANA BİLDİRİRSİNİZ.

AFEDERSİNİZ PERİHAN HANIM... BİR ŞEY SORMAK İSTİYORUM SİZE... HALA ÜZGÜN OLDUĞUNUZ BESBELLİ... ONU BİRTÜRLÜ UNUTAMIYORSUNUZ DEĞİL Mİ?...

ÜZGÜN OLDUĞUMU NEREDEN ÇIKARDINIZ?... KİMİ UNUTAMIYORMUŞUM ACABA?...

MERAKIMI MÂZUR GÖRÜN PERİHAN HANIM... ŞU İZDİVAÇ NİYE GERİ KALDI?. SEBEBİNİ ÖĞRENEBİLİR MİYİM?.. SİZ Mİ BOZDUNUZ YOKSA KARŞI TARAF MI?

ORTADA GERİ KALMIŞ BİR İZDİVAÇ YOK Kİ İRFAN BEY.... BÜTÜN MESELE...

ORTADA GERİ KALMIŞ BİR İZDİVAÇ YOK MU?!... YA SATILIK GELİN ESVABI?. YA GAZETEDEKİ İLÂN?...

SADECE TİCARİ BİR BULUŞ. YENİ YENİ MÜŞTERİLER BULMAK İÇİN AMERİKANVARİ BİR USUL...

ŞU HALDE SİZ... NİŞANLANMIŞ DA DEĞİLSİNİZ... İZDİVAÇLA, GELİN ESVABI İLE ALÂKANIZ YOK ÖYLE Mİ?...

HAYIR, NE SÖZLÜYÜM NE DE NİŞANLIYIM... BEN SADECE BİR TERZİYİM. HAYATIMI KAZANMAK İÇİN ÇALIŞIYORUM.

DEVAMI VAR

BİR MİRASÇI ARANIYOR!

AZİZ NESİN

— 14 —

Geçmiş gün... Siz ne yapacaksınız Müstesna Hanımefendiyi? Yoksa siz mi talipsiniz? Hıh hıh hıh!.. Vallahi dayanabilirseniz iyi, işiniz iş demektir... Maşallah siz güçlü kuvvetli bir delikanlısınız. Kendinize güveniyorsanız, iyidir, tebrik ederim. O zaman ben de gençtim ama, sıska, zayıf, çelimsiz bir oğlandım... Dayanamadım kadına, elinden canımı zor kurtardım. Deneyin bir kere maamafih... Efendim? Siz başka bir şey için mi? Akrabanız mı dediniz? Halanız demek... Yaaa... Halanızı arıyorsunuz? Güzeeeel... Yani, babanızın kardeşi... Hiç mi görmediniz? Allah Allah... Çok zengin bir kadındı. Sizi himaye eder tabii... İyi tanırım efendim. Yaa... Ama şimdi ne oldu, nerdedir, bilmem. Ondan sonra ben evlendim, çoluğa çocuğa karıştım... O günlerde bir maceraymış işte, geldi geçti... Anlatayım, yalnız rica ederim, yavaş konuşalım, bizim hanım duymasın... Malûm ya kadınlar bir acaip olur...

Gençliğimde tüberküloz geçirmiştim... Bakmayın şimdiki halime, sonradan şişmanladım böyle... O zamanlar bir hayalifenerdim. Sanatoryomda altı ay yatırıp çıkarıyorlar... Tedavi filân hak getire... Sonra başka bir hastanenin sırasına giriyorum, sıra gelince yatardım hastaneye ...Altı ay o hastanede, altı ay bu hastanede, sürün dur... Birinden çıkınca öbür hastaneye hemen girilse, yine iyi... Bazan bir yıl, birbuçuk yıl ortada kalırdım. E ben fakirim, işim gücüm de yok, kolay mı? Hastanede bir kilo alırsam, çıkınca beş kilo verirdim... Yaşım da o zaman yirmibeş, hortlak gibi bir oğlan...

Anadolu'da bir yerdeki babasının gönderdiği parayla İstanbul'da ünivresitede okuyan bir arkadaşım vardı, Harbiye'de bir evde iki arkadaşıyla birlikte kiracıydılar. Bu arkadaşım bir gün bana,

— Bu senin hastalığın zengin hastalığı, parasız tedavi olamazsın, gel seni Müstesna Hanımefendi'vle tanıştırayım, seni himayesine alır... dedi.

— Kimmiş Müstesna Hanım? dedim.

— Bizim zemin katındaki küçük dairesinde oturduğumuz koca apartımanın sahibi...

Benim de aklıma o zaman «siz neden himayesine girmiyorsunuz da beni düşünüyorsunuz?» diye sormak gelmedi.

Arkadaşım,

— Senin için kaçırılır fırsat değil, dedi, ömrün oldukça prensler gibi yaşarsın; buna karşılık yapacağın vazife, elin değdikçe kadını döğmek. Hem bu kadını döğmenin büyük sevabı var, Allah yanında makbule geçer. Çünkü dayak kadının ilâcı, dayak yemedi mi, krizi tutuyor, kim gelirse önüne saldırıyor; dayak yiyince de dünyanın en iyi insanı... Sopayı çekip zavallı kadının duasını aldıkça vallahi cennetlik olursun.

Ben evvelâ alay ediyor sandım, meğer hakikatmiş... Kadın dayak oburuymuş, yedikçe iştahı açılır, köteği yedikçe «Allahaşkına daha hızlı, biraz daha vur!» diye yalvarırmış.

Sakın bunları anlatıyorum diye alınmayın; siz ısrar ettiniz diye anlatıyorum. Halanızmış madem... Yok, yani istemezseniz... Pekiy, anlatayım...

Arkadaşım,

— Memlekette işsizlik var, bundan iyi ekmek kapısı bulamazsın, sen gel bu kadını kaçırma! dedi.

Kadına «Müstesna Hanımefendi» deyişlerinin sebebi de dayağa düşkünlüğündenmiş... Biraz horlayınca küsen karılarına kocalar o kadını örnek gösterirlermiş de, kadınlar da kocalarına «O müstesna, ben onun gibi olamam!» derlermiş; bu yüzden kadının adı Müstesna kalmış... Kadınların hiç birine benzemeyen cins, müstesna bir kadın...

Vaktiyle çok güzelmiş, İstanbul'un en güzel kadınıymış. Ben gördüğüm zaman, çok şişman bir kadındı; ne cami ne mihrap yerinde kalmış... Sakın böyle söylüyorum diye gücenmeyin bana... Rica ederim... Yaşlı değildi ama, şişmanlıktan belki, yaşından büyük görünüyordu. Onu yüksek sosyetede herkes tanırmış, tarih gibi bir kadın... Müstesna Hanımefendi'nin Harbiye'de altı katlı bir apartımanı varmış. Başka apartımanları da varmış ama, anlatacağım olay o apartımanda geçiyor. Efendim bu kadın yakışıklı bir adama tutulmuş; adam da erkek güzeli dediklerinden: Uzun boylu, geniş omuzlu, esmer üstüne yeşil gözlü, saçları şakaklarında hafiften kırlaşmış, kalın, tok sesli... Sosyetenin kadınları bu herife bitiyorlarmış. Sizin de dediğiniz gibi, halanızın adı, evet Betül... Bir erkeği gözüne kestirdi mi ne yapar eder onu elde edermiş. Bu yakışıklı adamı da ağına düşürmüş, evlenmişler. Müstesna Hanımefendi'nin, yani halanızın erkekten istediği, okşanmak, tatlı söz, güler yüz... Lâkin bu izbandut gibi herif, daha ilk gecesi kadına basmış sopayı... Ne zaman yatağa girip sevisecek olsalar herifin sinirleri tutar kadını dövermiş. Meğerse neymiş biliyor musunuz? O gösterişli adamın erkekliği yokmuş da, kudretsizliğini bastırmak için erkeklik gösterisine kalkar, başbaşa kaldığı kadınları dövermiş. Ruh doktoruna gitmişler, işte böyle demiş... Allahın bir işi işte; kimisine kalıp verir ötekini vermez, kimisine de benim gibi gani davranır, ama kalıp vermez.

Doktorlar her ne yapmışlarsa adamı bir türlü tedavi edememişler. Sonunda beyim «Bu herifi erkekleştirmekten tıp âcizdir» deyip işin içinden çıkmışlar. Gelgelelim, kadın herifin kalıbına, efelenmesine, basbariton sesine, geniş omuzlarına, kalın ensesine tutkun; bi türlü ondan vazgeçemiyormuş. Düşünsenize beyim, karısı soyunup döküldükçe o koca herif nasıl heyecana gelirmiş ki, kadını karyolanın demirine iple bağlar kayışla dövermiş. İşte böyle dayak yiye yiye, kadın iyice alışmış dayağa... Dayak yemeden duramaz olmuş. Demek kadının içinde de böyle bir gizli yan varmış ki, sopayı yiyince o yan fışkırıp dışa vurmuş. Çok da iş tahlıymış hani... Bir toplantıda filân birden heyecanlanır «Had kocacığım çabuk eve!» dermiş Bazan eve kadar bile dayanamaz, misafir oldukları yerde bi tenha odaya çekilirlermiş. Koca herif bir iki tekme tokat, birkaç çimdik silleyle kadını kendine getirirmiş... Ne hastalıklar va yani şu dünyada... Müstesna Hanımefendi, yani halanıza o zamanlar her nereye giderse ora nın güzeli derlermiş. Şişli'de o turuyorsa «Şişli Güzeli», Ada'da oturuyorsa «Adalar Güzeli.» Âşıklarının okşamaya kıyamadığ güzelin ayışığı teni, dayaktan çürük içinde, mosmormuş... Ar tık kadın nasıl dayak düşkün olmuş ki, o aygır neslinden ge me kocası bile, dayak atmakta bitmiş, tükenmiş, kuru sopay dönmüş de karısına eski ilgis ni gösteremez olmuş. Bunun ü zerine her kadın gibi Müstesn Hanımeefndi de başka erkekle den yardım görmek zorunda ka mış; ama kocası onu başkalar nın dövmesini kıskanmaya ba lamış. Kendisi de lâyıkıyla dö vüp karısını tatmin edemiyo Bunun üzerine «Karıcığım, ga ri bende takat, derman kalmad Sen kendi başının çaresine ba hadi bana eyvallah!» deyip çı mış, gitmiş...

Müstesna Hanımefendi daya sız duramıyor ki... Dayak yedi çe de semiriyormuş, şişmanlığ da ondan...

(Devamı var

FORTE

FİLMLERİ

ve

FOTOĞRAF

KÂĞITLARI

İHRACATÇISI

Chemolimpex HUNGARY

BUDAPEST 4, B. P. 51. HONGRIE

TÜRKİYE MÜMESSİLİ TÜRKFARMA Şti

Aşirefendi C. İmar Han 18-25

İstanbul Telefon : 27 38 87

(Basın: 4914—71)

ONU Paris'in en lüks gece klübünde tanıdım. Bu klübün devamlı müşterileri ancak ve ancak milyonerlerdir. Zira, servis dahil, bahşiş hariç, bir şişe şampanyanın fiatı onbeş bin franktır.

Ben o kabarede, düşündüğünüz gibi, bir milyoner pozunda değil de sadece bir Amerikalı arkadaşın dâvetlisi olarak bulunuyordum. O da yazardır, fakat İngilizce yazar ve parasını dolar olarak alır. Bu şartlar da, benden daha az ve daha kötü yazdığı halde, ona, daha iyi yaşamasını sağlar.

Ben onu, tekrar ediyorum, o gece klübünde hesabım yüzbin frankı bulduğu sırada tanıdım. Arkadaşımın ödemesi şartiyle hesabın daha da yükselmesine hiçbir itirazım yoktu. Fakat konsomatrislerin, nadide şarapları ve likörleri şayanı takdir bir fedakârlıkla, kara ciğerlerini bozmak pahasına da olsa tüketmeye çalışan o sempatik gece memurelerinin şişelerimizi boşaltmalarına gönlüm bir türlü razı olmadı.

Onu, iki kere daha tekrarladığım gibi, o delilik dolu gecede tanıdım: zayıf, renksiz, siyah ve sade giyinmiş olarak... Çabuk sulanan cinsten gri mavi gözleri vardı. Konuşmamız esnasında bu gözleri birçok kereler kurutmak zorunda kaldı. Ben onu sabırla dinledim, çünkü şampanya en merhametsiz kalbleri bile yumuşatmak gücüne sahiptir ve hiçbir insanın, en kalbsizinin bile, beşinci şişeden sonra yumuşamamasının imkânı yoktur.

O gece, onun, sabırlı bir dinleyiciye muhtaç olduğunu biliyordum, çünkü kendisini hüzünlü ve yalnız hissediyordu. Ve onu dinlemeye koyuldum:

— Adım Ludmilla Georgescu. Bu isim size bir şeyler hatırlatmıyor mu?

— Evet, diye cevap verdim, adınız Ludmilla Georgescu.

— Sadece bu kadar mı? Ben-

MEŞHUR BİR KADIN

den bahsedildiğini duymamanız hayret doğrusu.

Rumen balerini Petro Georgescu ile Rus prensesi Ludmilla Georgescu'nun kızıyım. Babamın, annemin tatiline rastlayan bir turnesi esnasında Paris'te doğdum. İsviçre kolejlerinden mezun oldum. Ve onyedi yaşımdayken bir şan hocası benim sesimin tatlılığını, ben de onun gözlerinin güzelliğini keşfetmemiz, ilâhi bir aşkın doğmasına sebep oldu.

Yavaş yavaş, birbirimizden ayrı yaşamamızın imkânsız olduğuna karar verdik ve Viyana'ya kaçtık. Bu mesele annem tarafından hor görüldü, fakat babam tarafından asla, zira o sıralarda maalesef ölmüş bulunuyordu!

Viyana operasında «Karmen» de oynadım: Hakiki bir zafer. Beni eve (kendi evlerine mi yoksa benimkine mi bilmiyorum) götürmek isteyen binlerce hayranım arasında bir de harika bir otomobili olan İsviçreli vardı. İlk aşkımın, şan hocasının, olduğu gibi, sempatik bulduğum bu milyarderin adı da Franz idi; bu vicdanımın rahatlamasına sebep oldu, zira ilk âşıkımı tamamiyle aldatmış olmuyordum; hiç olmazsa ona ait bir şeye sadık kalıyordum: Adına!

Her turnem büyük zaferlerle neticelendi. Neticede milyarder ve petrol kuyularının sahibi bir Venezuelalı hayranım ve... Yani neticede güzeldim, meşhurdum, zengindim, fakat bütün bunlar az bir müddet devam etti.

Vapurla bir seyahat, Okyanusun rüzgârı ve bir ses kısıklığı!.. Doktorun muayenesinden sonra ses kısıklığının ancak ameliyatla giderilebilecek mühim bir arıza olduğunu öğrendim. Ameliyat yapıldı, arıza bertaraf edildi, fakat ses tellerimin birinin incinmesine mâni olunamadı.

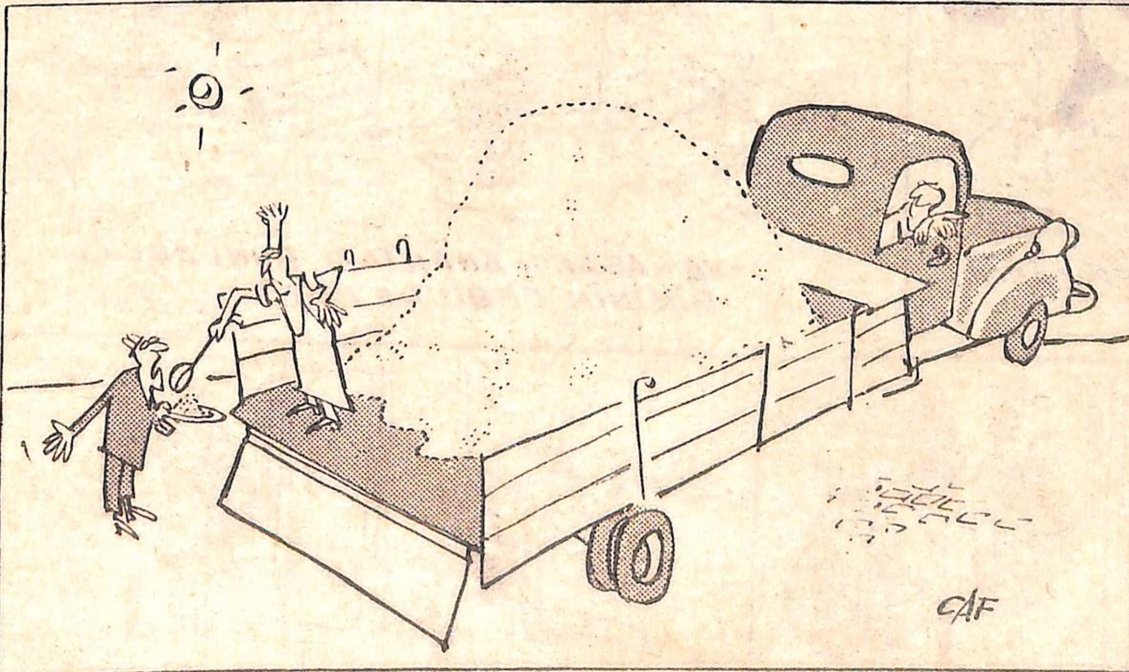
Her şeye rağmen, Paris'te bir kabare beni angaje etti. Hayır, eski repertuarımdaki şarkıları söylediğim kabare değil, ben orada yalnız dudaklarımı kımıldatıyor, arkamda saklı bir pikap da hoparlörler vasıtasıyla sesimi salona dağıtıyordu. Başarım pek parlak olmadı. Halk İtalyan aryalarından ziyade Amerika müziğini tercih ediyordu. Neticede kontrat yenilenmedi, ben de açıkta kaldım.

Zaten, beni korumaya razı olacak erkeklerle karşılaşmama imkân olmayacak yaşa gelmiştim. İşte şimdi, dört seneden beri, günlük ekmek parasını kazanabilmek için burada bulunuyorum.

Paris'in en lüks gece klübünde tanıdığım kadına, Ludmilla Georgescu'ya, alelâde bir cümle ile on frank hediye ettim, sonra da ufak merdivenlerden yukarı tırmandım. Evet, ufak merdivenlerden, çünkü Ludmilla Georgescu, tuvaletlere bakan sevimli bir ihtiyardı, ben de ihtiyacını gidermek için oraya gider bir sarhoş...

Alvaro de Laiglesia'dan:
Ceviren: **Füsun Yener**

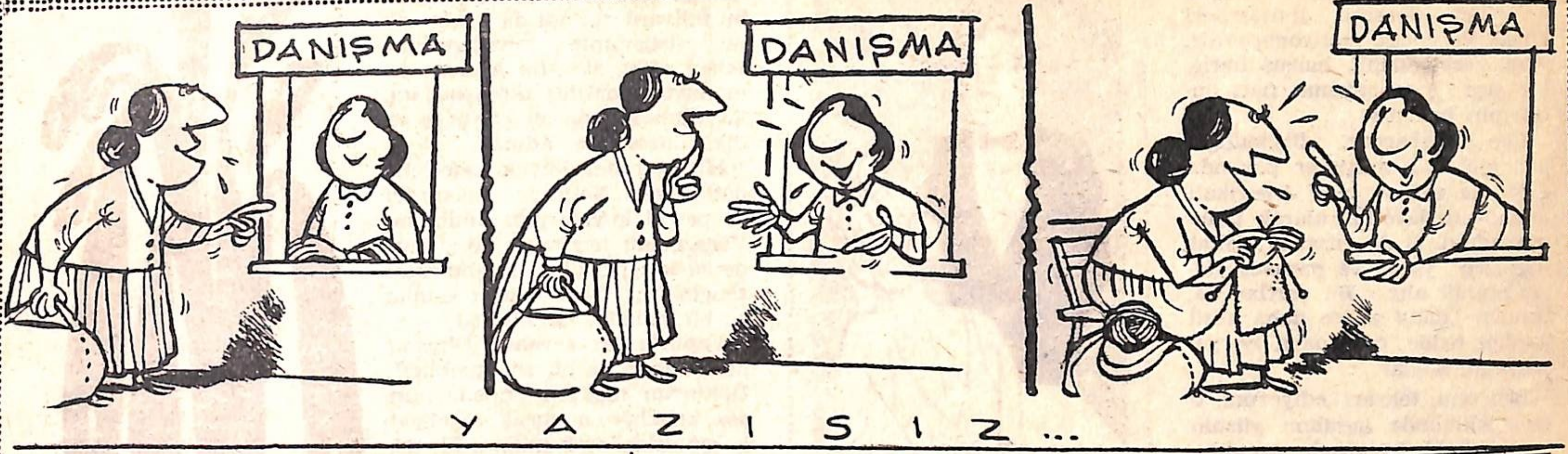
«Konya'da reklâm için kamyon dolusu pilâv dağıtıldı.» — Gazeteler —

— Bu ne biçim reklâm yahu?. Hani bunun zerdesi!

— Hay Allah kahretsin, su yerine yine petrol fışkırıyor!

YAZISIZ...

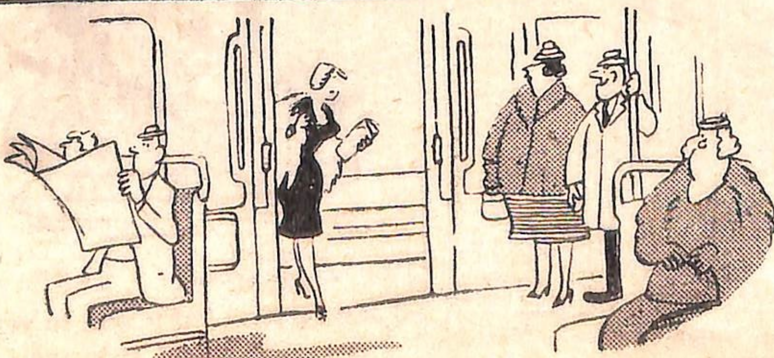
Dünya Karikatürleri

-ARTIK GİDELİM ALBER..CANIM SIKILMAYA BAŞLADI!.

-YA KASANIN ANAHTARI BUNLARDAN BİRİNİN CEBİNDEYSE?..

(Reklâmcılık: 1115—72)

"BASIN İLÂN KURUMU"

Genel Müdürlük
Cağaloğlu, Türk Ocağı Caddesi No. 1
İstanbul
Telefon : 22 43 84 - 22 43 85
Telgraf Adresi : BASIN KURUMU

ŞUBELER	DIŞ MUHABİRLER	
İstanbul	A.B.D.	İsveç
Ankara	Almanya (Federal)	İsviçre
İzmir	Almanya	İtalya
Adana	Avusturya	Japonya
Bursa	Avustralya	Lübnan
Diyarbakır	Belçika	Macaristan
Erzurum	Bulgaristan	Norveç
Eskişehir	Çekoslovakya	Pakistan
Konya	Danimarka	Polonya
Zonguldak	Fransa	Portekiz
	Hollanda	Romanya
	İngiltere	Yugoslavya
	İspanya	Yunanistan
	İsrail	

...SANA'ya ihtiyacı var.

Günlerini hareket hâlinde geçiren gençler, kaybettikleri enerjiyi ancak bol SANA'lı ekmek dilimleri ile tazeliyebilirler.

SANA, ihtiva ettiği A ve D vitaminleri ve kendine has lezzeti ile, yalnız gelişme çağındakilerin değil; büyüklerin de severek yedikleri en faydalı gıdadır.

Sana

ağıza tat, vücuda sıhhat!

GRAFİKA

S. 646

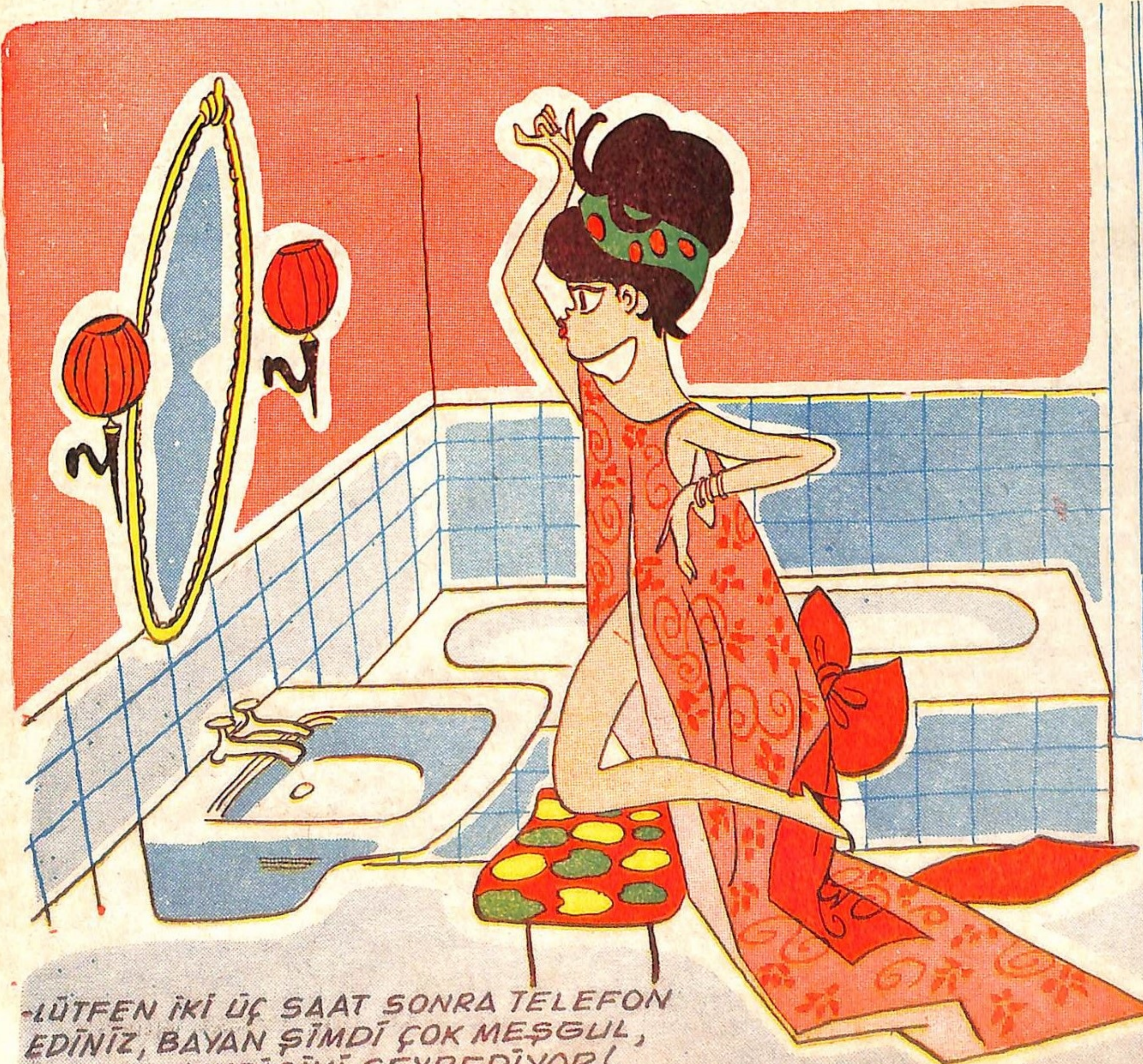
Akbaba

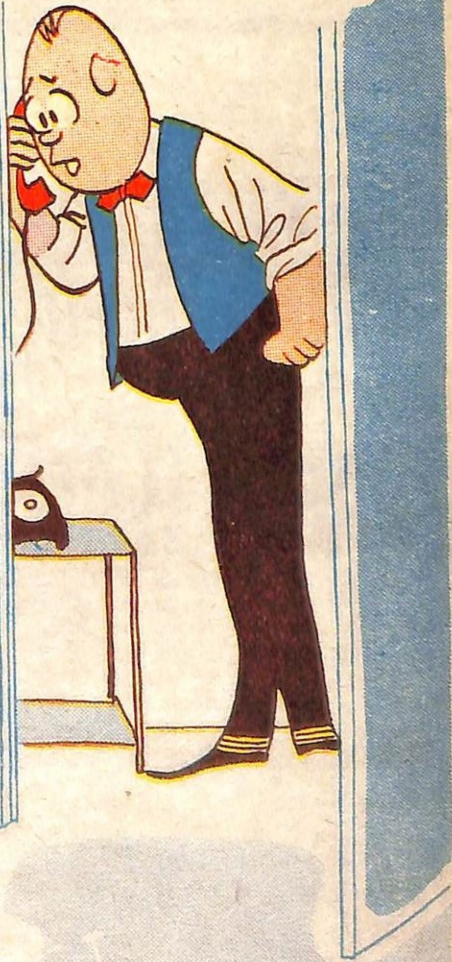

-PLÂİDA KİMSECİKLER YOK ANNE.. BİR BUNU AVLIYABİLDİM!

-SON NİŞANLIMI ÇILGINCA SEVİYORDUM... TAM EVLENECEĞİMİZ SIRADA BABASI İFLÂS ETMESİN Mİ?

-LÜTFEN İKİ ÜÇ SAAT SONRA TELEFON EDİNİZ, BAYAN ŞİMDİ ÇOK MEŞGUL, AYNADA KENDİSİNİ SEYREDİYOR!..